

Raaka-aineoppaan suunnittelu ja toteutus luonnonkosmetiikan verkkokaupalle

Velma Oikarinen, Salla Pohtio

2020 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Raaka-aineoppaan suunnittelu ja toteutus luonnonkosmetiikan verkkokaupalle

Velma Oikarinen, Salla Pohtio
Kauneudenhoitoalan koulutus
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2020

Velma Oikarinen, Salla Pohtio

Raaka-aineoppaan suunnittelu ja toteutus luonnonkosmetiikan verkkokaupalle

Vuosi

2020

Sivumäärä

59

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten kosmetiikka on vuosisatojen aikana kehittynyt ja miten luonnonkosmetiikasta on muovautunut yksi nykyaikaisen kosmetiikan suurimmista trendeistä. Työn tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa luonnonkosmetiikan raaka-aineopas yhteistyökumppanina toimineen Oy Transmeri Ab:n omistamaan luonnonkosmetiikan verkkokauppaan Jolieen. Opinnäytetyön toiminnallisen osuuden tavoitteena oli tuottaa ajatonta sisältöä verkkokauppaan ja siten vahvistaa toimijan asemaa luonnonkosmetiikan asiantuntijana. Oppaalla tarjottiin ajantasaista tutkimustietoa raaka-aineista verkkokaupan asiakkaille, jotka ovat kiinnostuneita käyttämiensä tuotteiden aktiivisista ja niiden vaikutuksista. Oppaan raaka-aineiksi valittiin trendikkäitä luonnonkosmetiikan raaka-aineita, joita esiintyy verkkokaupan tuotteissa. Raaka-aineet sekä tekstien sisältö suunniteltiin yhdessä yhteistyökumppanin edustajan kanssa.

Opinnäytetyön tietoperusta pohjautui kauneus- ja kosmetiikka-alan kirjallisuuteen, artikkeleihin, tutkimuksiin sekä muihin julkaisuihin. Raaka-aineoppaan tietoperustana käytettiin teoriapohjaan kerättyjen tietojen lisäksi verkossa julkaistuja tutkimuksia sekä alan kirjallisuutta ja artikkeleita. Raaka-aineoppaan sisällöstä pyydettiin palautetta yhteistyökumppanin edustajalta, jonka mukaan opas täytti toiveet ja sen sisältöä voidaan hyödyntää yrityksen verkkokaupassa sekä muilla markkinointikanavilla monipuolisesti. Jatkossa yhteistyökumppani voi myös laajentaa raaka-aineopasta haluamallaan uusilla tai tulevaisuudessa trendikkäillä raaka-aineilla, joita valikoiman tuotteet sisältävät.

Asiasanat: luonnonkosmetiikka, luonnonkosmetiikan raaka-aineet, kosmetiikan historia

Velma Oikarinen, Salla Pohtio

Designing and creating a cosmetic ingredient guide for a natural cosmetics online shop

Year

2020

Pages

59

The aim of this functional Bachelor's thesis was to find out how the cosmetics industry has developed during the past centuries and how natural cosmetics have become one of the biggest trends of modern cosmetics. The intention was to design and create a cosmetic ingredient guide for the partner: a natural cosmetics online shop Jolie owned by Oy Transmeri AB. The purpose of the functional part of the thesis was to produce timeless content to the partner's online shop and therefore strengthen their position as an expert of natural cosmetics. The thesis offered up-to-date information to customers who are interested in active ingredients and the effects of their products. The cosmetic ingredients in the guide were chosen based on their appearance in the online shop's products and their trendiness. The guide's ingredients and content were planned with the partner's representative.

The theoretical part of the thesis was based on literature, articles, studies and research papers in the field of beauty and cosmetics. The guide's information was based on the theory, literature and online releases of research articles. The partner's representative gave feedback on the ingredient guide and it had fulfilled their expectations. The guide's information will be used in the partner's online shop and in other marketing channels in multiple ways. In the future the partner will be able to expand the ingredient guide with more cosmetic ingredients of their choice.

Keywords: natural cosmetics, natural cosmetic ingredients, history of cosmetics

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Yhteistyökumppani.....	7
3	Kosmetiikan historia	7
3.1	Intialainen ayurveda	8
3.2	Muinainen Egypti	9
3.3	Antiikin Kreikka.....	10
3.4	Antiikin Rooma	10
3.5	Kosmetiikan historia Englannissa.....	11
3.6	Kosmetiikan käytön historia Suomessa	12
4	Luonnonkosmetiikan kehitys	13
4.1	Luonnonkosmetiikan sertifikaattien synty ja kehitys	16
4.2	Ensimmäisiä luonnonkosmetiikkamerkkejä	17
5	Luonnonkosmetiikka nykypäivänä.....	18
5.1	Luomukosmetiikka	19
5.2	Sertifikaatit	20
5.2.1	Natrue.....	20
5.2.2	COSMOS	21
5.3	Markkinat.....	22
5.4	Trendit.....	22
6	Luonnonkosmetiikan raaka-aineet	23
6.1	Luonnonkosmetiikan raaka-ainetrendit	24
6.2	Hyaluronihappo.....	25
6.3	Ruusunmarjaöljy	27
6.4	Rohtosammakonputki.....	27
6.5	Bakuchiol	28
6.6	Hamppuöljy	29
6.7	Sodium PCA	30
6.8	AHA-hapot.....	31
6.9	Valkohytykkä.....	31
6.10	Buritiöljy	32
6.11	Koivunmahla	32
7	Oppaan toteutus.....	33
8	Pohdinta ja toteutuksen arviointi.....	35
	Lähteet.....	38
	Kuviot	44
	Liitteet	45

1 Johdanto

Ihminen on koristellut vartaloaan ja kohentanut ulkonäköään luonnosta löytyvin keinoin aikojen alusta asti. Luonnollisia materiaaleja on käytetty sairauksien hoitoon, uskonnollisiin rituaaleihin sekä yhteenkuuluvuuden osoittamiseen jo kauan ennen kosmetiikka-termin syntyä. Ihmiskunta jatkaa ehostautumistaan edelleen samoilla, luonnosta löydettyillä ainesosilla, mutta nykyään niistä valmistettuja tuotteita kutsutaan luonnonkosmetiikaksi. Nykypäivän trendikkäät ainesosat juontavat juurensa kauas ajanlaskun alkuun.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on perehtyä luonnonkosmetiikan alkuperään ja siihen, miten luonnonkosmetiikka on nykyaikana vakiinnuttanut asemansa yhtenä tämän hetken suurimmista kosmetiikka-alan trendeistä. Työn tavoitteena on myös selvittää, miten luonnonkosmetiikka ja sen raaka-aineet ovat kehittyneet nykyiseen muotoonsa. Teoreettisessa osuudessa tutkitaan lisäksi kosmetiikan sekä erityisesti luonnonkosmetiikan historiaa ja selvitetään, miten alun perin täysin luonnosta peräisin olevat kosmeettiset tuotteet ja niiden raaka-aineet ovat ajan saatossa muovautuneet kunkin ajanjakson mukaan ensin synteettisesti valmistetuiksi tuotteiksi ja sitten takaisin luonnollisempaan suuntaan. Kosmetiikan historian lisäksi työssä määritellään nykyaikainen luonnonkosmetiikka, sekä esitellään siihen liittyviä termejä ja raaka-aineita, joita käytetään luonnonkosmetiikan valmistukseen.

Opinnäytetyön toiminnallisena osuutena suunniteltiin ja toteutettiin raaka-aineopas opinnäytetyön yhteistyökumppani Oy Transmeri Ab:n luonnonkosmetiikan verkkokauppa Jolielle. Oppaan tarkoituksena on tarjota kuluttajille tietoa verkkokaupan tuotteissa käytettyjen raaka-aineiden vaikutuksista, alkuperästä sekä niiden käytöstä eri ihotyyppien hoidossa. Informatiiviseen oppaaseen valittiin raaka-aineita, jotka ovat trendikkäitä tai useissa yrityksen myymissä tuotteissa esiintyviä aktiivaineita. Raaka-aineoppaan tarkoituksena on lisäksi toimia ajattomana sisältönä verkkokaupassa ja korostaa Jolien asemaa luonnonkosmetiikan asiantuntijana.

Luonnonkosmetiikka on pitkästä historiastaan huolimatta trendinä melko uusi, minkä vuoksi se valikoitui opinnäytetyön aiheeksi. Tavoitteena on luoda uudenlaista, helposti saatavilla olevaa materiaalia tutkimustietoa laajasti hyödyntäen. Kosmetiikan ainesosat ovat erityisesti viime vuosina herättäneet kosmetiikan kuluttajissa kiinnostusta, ja aihepiiriin liittyvä asiantuntemus on yhä arvokkaampaa. Sosiaalisen median ja tehokkaan tiedonhaun yleistymisen myötä tietoa halutaan nopeammin saataville, minkä vuoksi tiivistetyssä muodossa oleva raaka-aineopas voi tuoda verkkokaupalle merkittävää lisäarvoa.

2 Yhteistyökumppani

Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Oy Transmeri Ab:n omistaman luonnonkosmetiikan verkko-kauppa Jolien kanssa. Vuonna 1928 perustettu perheyrittäjä Transmeri maahantuo sekä markkinoi kosmetiikkaa ja päivittäistuotteita Suomessa ja Baltian maissa. Yrityksen jakelussa on tuhansia eri tuotenimikkeitä sekä lukuisia eri kosmetiikkamerkkejä. Oy Transmeri Ab kuuluu Suomen suurimpiin selektiivisen kosmetiikan markkinoijiiin. Transmerin alla toimivat nykyään myös Natural Goods Company sekä Jolie verkkokauppoineen. Molemmat verkkokaupat keskittyvät luonnonkosmetiikan jälleenmyyntiin. (Transmeri.)

Jutta Ruonansuun, Katja Kokon, Molla Jelkäsen ja Sakari Bomanin vuonna 2012 perustama Jolie Natura Oy eli luonnonkosmetiikkatalo Jolie koostuu nykyään kolmesta myymälästä, spasta sekä kahdesta Suomen ja Ruotsin markkinoille suunnatusta luonnonkosmetiikan verkkokaupasta. Jolie siirtyi yrityskauppojen myötä Transmerin omistukseen loppuvuodesta 2018, jolloin luonnonkosmetiikkatalo sai mahdollisuuden kasvaa ja laajentua myös kansainvälisesti. (Jolie.)

3 Kosmetiikan historia

Kosmetiikan käyttö ja sen valmistus on kuulunut ihmisen elämään kauan. Jo kivikaudella ihmiset koristivat ihoaan rituaaleja varten erilaisilla vartalomaaleilla ja tatuoinneilla. Varhaisimmat muinaiset sivilisaatiot käyttivät kosmetiikkaa, jonka valmistustavat ja reseptit erosivat vielä paljon nykyaikaisesta kosmetiikasta, mutta jonka tavoitteena oli jo saavuttaa muutos ihon ulkoiseen olemukseen kuten sen sävyyn. (Guichard & Roulier 2015, 402.) Ihonhoidon voidaan sanoa alkaneen kivikauden puolivälissä mesoliittisella kaudella, kun ihmiset alkoivat käyttää ihonsa pehmentämiseen erilaisia eläinperäisiä rasvoja sekä esimerkiksi risiiniöljyä. Iholle myös maalattiin koristautumistarkoituksissa erilaisia tatuointeja kasveista valmistetuilla väreillä. (Rähse 2020, 1.) Esihistorialliseen aikaan ihmiset maalasivat ihoaan myös merkitäkseen yhteenkuuluvuutta heimonsa kanssa, pelottaakseen vihollisiaan ja kunnioittaakseen jumaliaan (Marsh 2009, 12).

Tunnetuimpia historiallisia kosmetiikankäyttäjiä oli Egyptin kuningatar Kleopatra, joka oli aikakautensa suunnannäyttäjänä. Kosmetiikan käyttö levisi meren yli Eurooppaan 500-luvulla ja kosmetiikkatuotteet ovat siitä lähtien kehittyneet ajan trendejä sekä uskomuksia myötäillen. (Marsh 2009, 12.) Kosmetiikkaa valmistettiin pääosin itse, kunnes 1800-luvun lopulla kaupungistumisen myötä ensimmäiset kosmetiikkaliikkeet saivat alkunsa. Tehdastuotannon yleistyttyä myös kosmetiikan massatuotanto mahdollistui 1900-luvun alussa. (Marsh 2009, 24.) Voiteet ja muut kotona valmistetut kosmetiikkatuotteet väistyivät tehdasvalmisteisten ja huolellisesti brändättyjen tuotteiden tieltä. Kosmetiikkatuotteiden myynti alkoi kasvaa huomattavasti, kun tiede mahdollisti uusien synteettisten raaka-aineiden käytön ja ihmiset

vaurastuivat sekä pystyivät sähkövalon yleistyessä näkemään itsensä peilistä tarkemmin. (Jones 2010, 88).

Kauneuden- ja terveydenhoidon kuljettua käsi kädessä tuhansien vuosien ajan, teollistuminen sai aikaan kosmetiikan ja terveyden erottamisen toisistaan. Aiemmin hajusteita käytettiin niin sisäisesti kuin ulkoisestikin ja voiteiden avulla hoidettiin ihon kauneuden lisäksi myös sairauksia. Lääketieteen kehityttyä terveydenhoito alkoi perustua uskomusten sijasta tutkittuun tietoon. Kauneusala sen sijaan jatkoi mielikuviin perustuvalla tiellään markkinoinnin kannustamassa ihmisiä vaikuttamaan omaan ulkoiseen olemukseensa. (Jones 2010, 243.) Kauneudenhoidon ei katsottu enää olevan vain rikkaimpien etuoikeus, vaan kaikkia ihmisiä kehoitettiin muokkaamaan omaa ulkonäköään mieleisekseen värjäämällä hiuksiaan, punaamalla huuliaan ja vaikuttamalla kehonsa tuoksuun (Jones 2010, 275).

1960-luvulla kuluttajaliikkeet alkoivat kritisoida manipuloivan kosmetiikkamainonnan synnyttämiä epärealistisia tarpeita. Myös kosmetiikan käytön aiheuttamiin negatiivisiin sivuvaikutuksiin ja ympäristöongelmiin alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota. Luonnollisempia kosmetiikkatuotteita tarjoavia yrityksiä perustettiin ja suurimmatkin yritykset ottivat luonnollisuuden osaksi markkinointistrategiaansa. (Jones 2010, 276-281.) Ensimmäiset askeleet kohti nykyajan luonnonkosmetiikkaa oli otettu.

Luonnollisuudesta tuli vähitellen trendikästä kuluttajien keskuudessa 1980-1990-lukujen vaihteessa (Rähse 2020, 177). Ympäristöasioihin ja kestävään kehitykseen kiinnitettiin yhteiskunnassa aiempaa enemmän huomiota, mikä alkoi vaikuttaa myös kosmetiikkaa valmistavien yritysten arvoihin. Luonnollisten tuotteiden kysyntä lähti kasvuun, ja kosmetiikkayritykset alkoivat investoida luonnollisten tuotekoostumusten kehitykseen. Luonnonkosmetiikkatuotteet alkoivat kehittyä kohti nykyistä muotoaan. (Sahota 2014, 304-305.)

3.1 Intialainen ayurveda

Kosmetiikan käyttöön on aikakauden lisäksi vaikuttanut aina voimakkaasti myös kulttuuri sekä maantieteellinen sijainti. Tuhansia vuosia sitten Intiassa alkunsa saanut ayurveda muodosti perustan perinteiselle intialaiselle lääketieteelle, joka on olemassa edelleen. Ayurvediseen filosofiaan kuuluivat jo sen alkuaikoina erilaisten rohdoskasvien ja mineraalien käyttö luonnollisena hoitokeinona esimerkiksi sairauksien hoidossa. Samoja aineita käytettiin alusta alkaen myös kauneudenhoidollisiin tarkoituksiin. Eteerisiä öljyjä käytettiin hajusteina ja ihoa hoidettiin esimerkiksi kurkumauutteella ja santelipuusta valmistetulla öljyllä. Kasviperäisten värien kuten hennan käyttö ihon ja hiusten värjäyksessä oli suosittua kuten myös neempuusta saatavan antimikrobisen neem-uutteen käyttö saippuoissa. Monia ayurvedisessa kauneudenhoidossa käytetyistä raaka-aineista kuten rohtosammakonputkea eli gotu kolaa, frankinsensiöljyä sekä ruusua käytetään edelleen myös nykyaikaisissa kosmetiikkatuotteissa. (Sivalenka & Putrevu 2011, 287-292.)

Ayurvedinen filosofia korosti kauneuden tärkeyttä ja tieteenalan kirjoituksissa kuvailtiin useita luonnontuotteita, hierontaa sekä muita hoitokeinoja, joilla luonnollista kauneutta pyrittiin ylläpitämään. Myös rohdoskasvien käyttö kauneudenhoidollisiin tarkoituksiin oli tarkasti määriteltyä. Kauneudenhoidolla tavoiteltiin esimerkiksi tasaisemman sävyistä ihoa, tuuheampia ja tummempia hiuksia sekä iho-ongelmien kuten aknen merkkien häivyttämistä. Ayurvedisillä tuotteilla helpotettiin auringon polttaman ihon oireilua, ennaltaehkäistiin juonteiden syntymistä, parannettiin ihovaurioita sekä kosteutettiin ja rauhoitettiin ihoa. Erityisen tärkeänä pidettiin nuorekkuuden ylläpitoa ja siten myös ikääntymisen ulkonäöllisten merkkien viivästyttämistä. (Chawardol & Jain 2019.)

3.2 Muinainen Egypti

Egyptiläisten voidaan sanoa olleen kosmetiikan sekä hajusteiden pioneereja. He elivät ja kuolivat kajaalipurkkien, meikkipakkausten, parfyymipullojen sekä kiillotettujen metallipeilien ympäröimänä. Esineitä myös haudattiin vainajien mukana, sillä siten uskottiin varmistettavan ikuinen kauneus kuoleman jälkeisessä maailmassa. Egyptiläiset kuluttivat runsaasti aikaa ehostaen itseään. He maalasivat silmäluomiaan, punasivat huuliaan sekä viettivät tuntikausia esimerkiksi tehden kampauksia hiuksiinsa. (Marsh 2009, 12.)

Muinaisessa Egyptissä erityisesti naisten vaalean ja tasaisen ihonsävyn ajateltiin viittaavan vapaa-ajan täyteiseen, ylelliseen elämään. Ihon sävyä vaalennettiin seoksilla, jotka valmistettiin sekoittamalla kipsiä, kalsiumkarbonaattia, tinaoksidia ja jauhettuja helmiä erilaisiin eläinperäisiin rasvoihin, vahoihin sekä luonnon hartseihin. (Guichard & Roulier 2015, 402.) Myös keltaista okraa käytettiin ihonsävyn vaalennukseen (Marsh 2009, 13).

Kuumasta ilmastosta johtuen vartalon kosteuttaminen kuului jokaisen egyptiläisen rutiineihin. Avattuaan Tutankhamonin haudan vuonna 1922, tutkija Howard Carter löysi sen sisältä suljettuja purkkeja, jotka sisälsivät hajustetun kosteusvoiteen jäännöksiä. Voide oli säilyttänyt tuoksunsa jopa 3000 vuoden ajan. (Marsh 2009, 12.) Voiteita käytettiin ihon kosteutuksen lisäksi myös ärtyneen ihon rauhoittamiseen sekä juonteiden tasoittamiseen (Rähse 2020, 1).

Egyptiläiset käyttivät meikkejä sekä ennaltaehkäisevänä lääkkeenä että koristeena. Paksut silmäluomien koristelut auttoivat suojaamaan silmiä auringolta ja puuterimaista kajaalia käytettiin myös silmälääkkeissä. Sekä miehet että naiset maalasivat silmäluomiaan, useimmiten mustaa tai vihreää väriä käyttäen. Musta väri valmistettiin galenasta eli lyijysulfidista ja vihreästä malakiitista eli kuparikarbonaatista. Ainesosat jauhettiin, sekoitettiin veden tai öljyn kanssa ja levitettiin silmäluomille joko sormin tai ohuen tikun avulla. (Marsh 2009, 13.) Myös hienoksi jauhettua antimonia käytettiin silmänrajausvärinä. Huulet ja posket punattiin käyttämällä esimerkiksi punaista okraa. Hiuksia, kynsiä sekä ihoa värjättiin hennalla. Kauneudesta tunnettu Egyptin kuningatar Kleopatra käytti itsensä hoitamiseen suuria määriä erilaisia kosmetiikkatuotteita, jotka valmistettiin luonnon raaka-aineista kuten mehiläisvahasta,

hunajasta ja öljyistä. Tuotteiden valmistukseen käytettiin myös hedelmiä, kasviksia, yrttejä sekä siemeniä. Ihoa uudistaakseen Kleopatran tiedetään lisäksi kylpeneen vuohenmaidossa. (Rähse 2020, 1.)

3.3 Antiikin Kreikka

Parfyymit ja kosmetiikka, jotka usein tuotiin Egyptistä tai Kauko-idästä, levisivät vähitellen myös Välimeren maihin. Ateenassa naisten ulkonäön kulmakivi olivat punaiset posket, joiden värjäämiseen käytettiin esimerkiksi sinoopera. (Marsh 2009, 14.) Yksi tunnetuimmista kreikkalaisista kosmetiikkatuotteista on yhä nykypäivänäkin käytössä oleva, ihonhoitoon tarkoitettu cold cream -voide. Voiteen kehitti 200-luvulla kreikkalainen lääkäri Klaudios Galenos, ja sen valmistukseen käytettiin mehiläisvahaa, oliiviöljyä sekä vettä. (Rähse 2020, 1.) Muinaiskreikassa vaalean ja kiillottoman ihonsävyn ajateltiin symboloivan puhtautta. Vaaleampaa ihoa tavoiteltiin kipsin, kalkin, valkosaven sekä lyijynvalkoisen avulla, vaikka esimerkiksi jo Platon totesikin niiden olevan haitallisia iholle. (Guichard & Roulier 2015, 402.) Lyijyä käytettiin varoituksista huolimatta kosmetiikassa jopa 1900-luvulle saakka (Marsh 2009, 14).

Myös kreikkalaiset miehet halusivat huolehtia ulkonäöstään, ja Ateenassa olikin ajan kulttuurille tyypillistä kosteuttaa ihoa kylpyläkäynnin ohessa (Marsh 2009, 14). Kauneuden ei miesten tai naisten keskuudessa ajateltu olevan niin sanotusti katsojan silmissä, vaan mitattavissa oleva ominaisuus. Kauneuskilpailuja järjestettiin niin naisille kuin miehillekin, sillä antiikinai- kaisessa Kreikassa kulttuurille oli ominaista kilpailla ja valita siten joukosta paras. Kauneutta ihannoitiin erityisesti siksi, että sen ajateltiin olevan jumalien antama lahja ihmiselle. (Blondell 2013.)

3.4 Antiikin Rooma

Antiikin Roomassa kosmetiikkaa ei käytetty ainoastaan kasvojen ja vartalon ulkoiseen kaunistukseen, vaan sen avulla myös hoidettiin ja piilotettiin esimerkiksi ikääntymisestä johtuvia ulkonäkömuutoksia. Ylempiluokkaiset naiset tavoittelivat kiiltävämpää ihoa levittämällä kasvoilleen monimutkaisten reseptien avulla valmistettuja seoksia, jotka sisälsivät esimerkiksi ohraa, jauhattua hirvieläinten sarvea, narsissin sipuleita, spelttiä sekä hunajaa. Kiiltävän ja kauniin ihon lisäksi myös antiikin ajan Roomassa tavoiteltiin vaaleampaa ihoa. Ihon vaalentamiseen käytettiin esimerkiksi kasviuutteita sekä lampaan villasta saatavaa lanoliinia, mutta myös lyijynvalkoista ja jopa kuivattua krokotiilin ulostetta. (Guichard & Roulier 2015, 402-403.) Keisari Neron aikaisessa Roomassa käytettiin liitua ihon vaalentamiseen, karmiinia poskien punaamiseen sekä tuhkaa silmien korostamiseen (Marsh 2009, 16).

Siinä missä muinaisessa Egyptissä sekä miehet että naiset käyttivät kosmetiikkaa näyttävään tapaan, roomalaisten kaunottarien odotettiin näyttävän luonnollisilta ja heitä saatettiin jopa pilkata, jos ehostus oli näkyvää. Miesten haluttiin pitävän huolta hiuksistaan, ihostaan ja

hampaistaan, mutta meikkaaminen ei ollut yleisesti hyväksyttyä. Kristinuskon yleistymisen aikoihin kosmetiikan käyttö leimautui monen roomalaisen mielestä jopa synniksi. (Marsh 2009, 16.)

3.5 Kosmetiikan historia Englannissa

Englannin kuningatar Elisabet I:n aikaan 1580-luvulla huulten ja poskien punaaminen tuli uudelleen muotiin Euroopassa. Punainen huuliväri valmistettiin kokenillikirvoista saatavasta punaisesta väriaineesta eli karmiinista. 1700-luvulla huulten ja poskien punaamiseen käytettiin karminin lisäksi muitakin luonnon raaka-aineita kuten saflorin kukkia sekä santeli- ja punapuuta. Vaalea iho oli edelleen muotia sekä osoitus ylhäisestä asemasta, ja sitä tavoiteltiin nyt tina- ja elohopeaoksidin lisäksi myös talkin avulla. Myös hiuspuuterit olivat yleisesti käytettyjä kosmetiikkatuotteita, ja ne valmistettiin samankaltaisista raaka-aineista kuin nykyajan kuiva-shampoo eli esimerkiksi riisitärkkelyksestä. (Rähse 2020, 1.)

1800- ja 1900-lukujen vaihteessa näkyvää ehostusta pidettiin epäsoveliaana ja kasvojen koristaminen kuului vain näyttelijöiden ja katutaiteilijoiden etuoikeuksiin. Klassiseen viktoriaanisen ajan kauneushanteeseen kuuluivat persikkainen ja vaalea iho, kirsikanpunaiset huulet sekä tuuheat ripset, joiden oletettiin olevan luonnollista alkuperää. Hyväkuntoinen iho merkitsi nuoruutta sekä terveyttä ja sen sävy osoitti henkilön yhteiskunnallisen aseman, sillä vaalea iho erotti korkea-arvoisen naisen säämpiiskaamasta ja päivettyneestä työväenluokasta. (Marsh 2009, 21.) Ihon vaalentamiseen käytettiin kotitekoisia tuotteita, joiden reseptit sisälsivät esimerkiksi mantelia, punkakasvia, elohopeaa ja ammoniakkaa. Vihreiden ananasten tislattun mehun uskottiin puolestaan poistavan ryppyjä ja juonteita. Rasvoittuvaa ihoa rauhoitettiin niin kurkku- ja mansikkamehun kuin pinaatinkin avulla. (Marsh 2009, 21.)

Naisia kehoitettiin valmistamaan kosmetiikkatuotteensa itse, sillä kosmetiikkalainsäädännön puuttumisen vuoksi oli mahdotonta selvittää tuotteiden sisältämiä ainesosia tai niiden mahdollisia terveysvaikutuksia (Marsh 2009, 22). Useat valmistajat halusivat kuitenkin 1800-luvun loppupuolella erottua hämäräperäisistä kaupustelijoista, ja alkoivat painottaa tuotteidensa turvallisuutta. Kaupungistumisen myötä kaikkien yhteiskuntaluokkien edustajat alkoivat ostaa kosmetiikkaa enimmäkseen kaupoista, mikä johtui tuotteiden valmistuksen kehittymisen lisäksi myös niiden innokkaasta mainostamisesta. Kosmetiikan massatuotanto sekä ensimmäiset kosmetiikkaketjut saivat alkunsa. (Marsh 2009, 24.)

Maailemankuulu Vaseline-brändi sai alkunsa vuonna 1872, kun työmaalla käytetyn maaöljyn huomattiin parantavan työmiesten käsien haavoja. Aluksi vaseliinia myytiin lääkkeenä, mutta naiset alkoivat käyttää sitä pian kosteusvoiteena, hiusöljynä sekä huulikiiltona. (Marsh 2009, 24-27.) Vuonna 1885 William Hesketh Lever lanseerasi Sunlight-saippuan, joka vaahtosi palmu- ja kasviöljyjen vuoksi paremmin kuin perinteiset talista ja eläinrasvoista tehdyt saippuat. Tilauksia alkoi sadella, ja kahden vuoden kuluttua yritys myi saippuaa 450 tonnia

viikossa. Leverin yritys toimi perustana Unilever-yritykselle, joka perustettiin vuonna 1930. Kosmetiikkaliikkeet levisivät yhä laajemmalle alueelle ja tavaratalot, kuten Selfridges, ilmaantuivat katukuvaan. (Marsh 2009, 33-34.)

Ihohoitotuotteet olivat kovaa huutoa 1900-luvun alun Englannissa. Tuotteista käytetyimpiä oli cold cream, eli antiikin ajoilta tuttu viilentävä kosteusvoide, joka saavutti hurjan suosion 1800-luvun lopulla. Lähes jokaisen kosmetiikkabrändin valikoimaan kuului cold cream -voide, ylellisemmillä ja kalliimmilla merkeillä tuote oli hajustettu. Myös ihonsävyyn vaalentamiseen tarkoitetut voiteet olivat yhä suosittuja. Muutama vuosi ensimmäisen maailmansodan jälkeen kosmetiikkakauppa mullistui. Esimerkiksi Iso-Britanniassa kosmetiikkaa oli saatavilla kaikkialla apteekkeista hienoihin salonkeihin, ja Yhdysvalloissa naiset käyttivät satoja miljoonia puuteripakkauksia vuodessa. Useat meikkituotteet, joita käytämme tänäkin päivänä, saavuttivat suosiota ensimmäisen ja toisen maailmansodan välissä. Kosmetiikkateollisuudesta oli tähän mennessä muodostunut miljoonien dollarien arvoinen bisnes. (Marsh 2009, 93.)

3.6 Kosmetiikan käytön historia Suomessa

Naiset ovat aina olleet kiinnostuneita ulkonäkönsä parantelemisesta ja hoitamisesta sotaajasta tai pulavuosista huolimatta. Ennen kosmetiikkatuotteita kehitettiin luonnonantimista, sillä varsinainen kosmetiikka oli tavallisille ihmisille kallista ja sodan takia hankalasti saatavissa. Itse tehdyn kosmetiikan reseptit olivat melko vanhaa, jopa usean vuosisadan takaa sukupolvelta toiselle periytynyttä tietoa. (Kiistala 2004, 8.)

Kauneuden- ja terveydenhoito liittyivät Suomessa kiinteästi toisiinsa, ja esimerkiksi hiuksia hoitamalla pyrittiin karkottamaan täitä sekä muita syöpäläisiä. Fyysisesti raskaan työn sekä ankarien elinolosuhteiden aiheuttamien iho-ongelmien hoitoon käytettiin erilaisia yrttejä ja hampaita valkaistiin hiilen ja metsämansikoiden siementen avulla. Myös Suomessa ihon päivettymistä pyrittiin ehkäisemään monin eri tavoin, sillä se oli merkki ulkotöissä toimivaan työväkeen kuulumisesta. Kansanperinteeseen kuului erilaisia taikoja, joiden mukaan esimerkiksi silmien pesu keväällä valutetulla mahlalla esti ihoa päivettymästä. Vaikka uskonto kielsikin turhamaisuuteen kuuluvan kaunistautumisen, haluttiin ulkoista olemusta kohentaa puolison saannin ja sitä kautta hyvän elintason saavuttamisen toivossa. (Raipala-Cormier 2004, 201.)

Ranskalaiset ja amerikkalaiset tuotteet rantautuivat Suomeen jo 1920-luvulla, mutta vain harvalla oli niihin varaa vielä tuolloin. Kauneudenhoitotuotteiden myynti alkoi kasvaa nopeasti, kun kulutusmahdollisuudet lisääntyivät sotien jälkeen. Erilaisia hygieniatuotteita myytiin pienissä kyläkaupoissa ja isompiin kaupunkeihin perustettiin kemikallioita. Vähitellen kosmetiikkaa oli kaikkien saatavilla asuinpaikasta riippumatta, luonnontuotteet unohdettiin ja perimätiedon merkitys väheni. (Kiistala 2004, 8.)

Suomalaisiin kansanperinteisiin liittyvästä luonnontuotteiden käytöstä esimerkiksi kansanlääkinnässä on olemassa kokemusperäistä tietoa, joka on useissa tapauksissa nykyaikana todistettu oikeaksi. Tieteellisten tutkimusten avulla on pystytty todistamaan esimerkiksi pihkavoi-teen teho haavojen ja infektioiden hoidossa. Pihkavoidetta on käytetty osana suomalaista kansanlääkintää, ja sen myöhemmin tieteellisesti todetut antiseptiset ominaisuudet osoittavat sen toimivan kuten alun perin oli tarkoitettukin. (Kinnunen, Manninen & Peltola 2014, 12.)

4 Luonnonkosmetiikan kehitys

Kosmetiikan ja sen käytön juuret ovat syvällä ihmiskunnan historiassa. Alun perin kokonaan luonnon raaka-aineista valmistetut kauneudenhoitotuotteet ovat aikojen saatossa kehittyneet sivilisaation, muodin, tieteellisen tiedon sekä teknologian mukanaan tuomien muutosten myötä. Ne ovat palvelleet aikakauden mukaan vaihtelevia tarpeita, joihin ovat kulttuurin lisäksi vaikuttaneet esimerkiksi ympäröivä luonto mahdollisuuksineen. Luonnon raaka-aineista valmistetut yksinkertaiset tuotteet ovat ajan kuluessa muuttaneet hiljalleen muotoaan vastatakseen yhä vaativampiin tarpeisiin ja muuttuen kosmetiikan formuloinnin asiantuntijoiden käsissä aina vain monimuotoisimmiksi tuotteiksi. (Guichard & Roulier 2015, 401.)

Luonnollisten ja luomutuotteiden valmistuksen alkuperä on jäljitettävissä viime vuosisadan alkupuolelle saakka, jolloin niiden kehitys sai alkunsa terveystuotteiden ja -juomien innoittamana. Kuuluista terveysharrastajista Will Kellogg sekä muutamat pioneiryhtymät edesauttoivat luonnontuotteiden kaupallistumista aikaisempaa suuremmassa mittakaavassa. Luonnolliset kosmetiikkatuotteet jäivät kuitenkin vielä synteettisistä raaka-aineista valmistettujen tuotteiden varjoon niiden helpomman standardisoinnin sekä laajamittaisemman valmistuksen vuoksi. (Duber-Smith 2011, 3.)

Kosmetiikkamarkkinat kasvoivat räjähdysmäisesti toisen maailmansodan jälkeen, mutta vielä silloin kosmetiikkatuotteiden mahdollisista terveysriskeistä puhuttiin vain vähän. Teollistumisen myötä yritykset tarjosivat kuluttajille yhä tehokkaampia tuotteita, joiden aiheuttamat epämiellyttävät sivuvaikutukset lisääntyivät tuotteiden vaikutusten vahvistumisen myötä. 1960-luvulla tilanne kuitenkin muuttui, kun tiedostavat kuluttajat nostivat esiin kasvavan huolensa koskien usean eri teollisuudenalan turvallisuutta, myös kosmetiikkateollisuuden. Useiden teollisesti valmistettujen kemikaalien ja kosmetiikkatuotteiden havaittiin olevan haitallisia joko terveydelle tai ympäristölle. Kuluttajien reagointia kiihdyttivät erityisesti tapaukset, joissa tuotteiden sivuvaikutukset olivat erityisen vakavia. Tällainen oli esimerkiksi tapaus, jossa 1972-luvun Ranskassa vauvojen ihonhoitoon tarkoitettun talkin sisältämä suuri määrä heksaklorofeenia aiheutti useiden lasten vammautumisen ja jopa kuoleman. (Jones 2010, 277.)

1970- ja 80-luvuilla ihmisten ympäristötietoisuus kasvoi ja sen myötä kuluttajien huomio alkoi kiinnittyä myös ympäristöongelmiin sekä kestävään kehitykseen. Uusi ympäristötietoinen ryhmä kuluttajia halusi ostaa luonnollisia tuotteita. Jotkin kosmetiikkavalmistajat mukautuivat luonnollisuuden trendiin ja alkoivat valmistaa niin sanottuja biotuotteita, jotka vastasivat nykyisiä luonnollisena kosmetiikkana markkinoitavia tuotteita. Biotuotteet eivät kuitenkaan olleet verrattavissa nykyiseen luonnonkosmetiikkaan, vaan termiä käytettiin puhtaasti markkinointiin liittyvistä syistä. Sana luonnollinen sai kuluttajat ajattelemaan luontoa ja kasvipohjaisia raaka-aineita, vaikka todellisuudessa luonnollisina markkinoidut tuotteet saattoivatkin sisältää synteettisiä raaka-aineita. (Rähse 2020, 177.)

1970-luvun hippiliike vastusti massatuotettua kosmetiikkaa ja edusti myös kauneudenhoidon saralla huolettomuutta. Hipit olivat kiinnostuneet omien kosmetiikkatuotteidensa valmistamisesta ja sekoittivat esimerkiksi kosteusvoiteita ja saippuoita luonnontuotteista sekä eteerisistä öljyistä. The Body Shop -kosmetiikkaliike avasi ovensa Englannissa vuonna 1976 ja saavutti suurta suosiota vihreiden arvojensa vuoksi. Tuotteissa käytettiin luonnollisia ainesosia, pakkaukset olivat minimalistisia ja liike mahdollisti pakkausten uudelleentäytön. The Body Shopin missio oli suojella ympäristöä sekä säästää luonnonvaroja, mutta ironisesti yksi liikkeen menestyksen syistä oli kyseisen vuosikymmenen lisääntynyt kosmetiikan kulutus. (Marsh 2009, 196.)

Niin kutsutut luonnolliset kosmetiikkatuotteet muuttuivat markkinoiden kannalta huomattavaksi segmentiksi 1970-luvulla, vaikka tuotteet eivät vielä sisältäneetkään ainoastaan luonnollisia ainesosia ja niiden testaamiseen käytettiin yhä eläinkokeita. Myös useat massamarkkinoille suuntautuneet yritykset käyttivät jo tuotteissaan luonnollisia raaka-aineita, sillä esimerkiksi kasviuutteiden tiedettiin sisältävän aktiiviaineita, jotka edistivät niin ihon kuin hius-tenkin hyvinvointia. Yritykset vastasivat kuluttajien kasvavaan kiinnostukseen luonnollisia raaka-aineita kohtaan kuitenkin usein vain lisäämällä kasviuutteita alkuperäisiin tuotteisiinsa. Kasvipäriset raaka-aineet olivat kalliita ja ilman synteettisiä säilöntäaineita tuotteet pilaantuivat helposti, eikä niiden terveysriskejä pystytty arvioimaan ilman eläinkokeita. (Jones 2010, 282.)

Muutama vuosikymmen sitten sanat luonnollinen sekä luomusertifioitu aiheuttivat vielä hämmennystä niin kosmetiikkakemistien kuin kosmetiikan markkinoijienkin keskuudessa. Vasta aluillaan olevasta luonnollisuuden trendin vaikutuksesta tai sen kestosta kosmetiikkamarkkinoiden suhteen ei ollut varmuutta. Toisin kuin synteettisistä raaka-aineista, ei luonnonmukaisten raaka-aineiden tehosta ollut vielä saatavilla paljoakaan tutkimustietoa. Seuraavien vuosikymmenten aikana luonnonmukaisten tuotteiden tuotanto jatkoi kasvuaan, ja monien suurtenkin kosmetiikkayritysten kohdalla luonnonmukaisten tuotteiden valmistus muuttui markkinoiden vaatimuksesta välttämättömyydeksi. (Duber-Smith 2011, 3.)

1990-luvulla tietoisuus globaalista eriarvoisuudesta sekä ympäristökysymyksistä alkoi lisääntyä, minkä vuoksi ekologiset ja eettiset arvot alkoivat vaikuttaa yhä enemmän kuluttajien käyttäytymiseen (Nyrhinen & Wilska 2012). Ympäristön pelastaminen ja tietoisuus kestävästä kehityksestä olivat ajan suuria teemoja. Eläinkokeiden vastustaminen edisti vegaanisten ja eläinkokeettomien kosmetiikkatuotteiden valmistusta. Useat yritykset nousivat suosioon luonnonmukaisten tuotteiden ja ekologisten pakkaustensa avulla. (Marsh 2009, 230.)

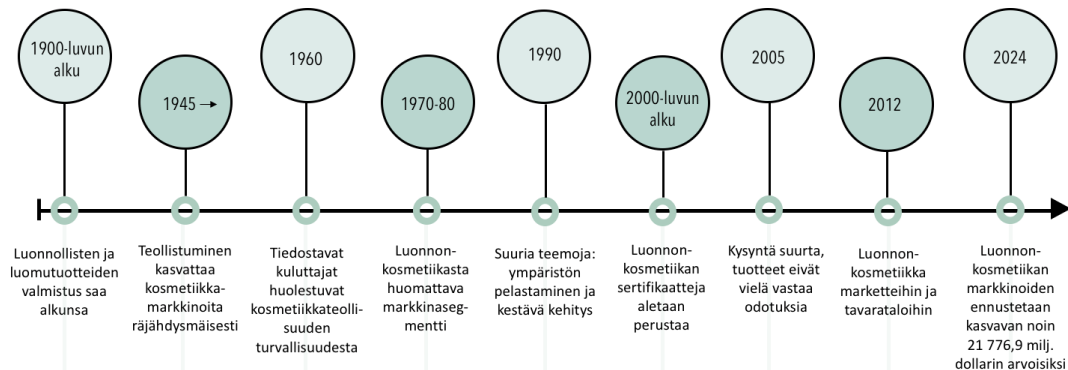
Vuonna 2005 kysyntä luonnonkosmetiikkaa kohtaan oli jo suurta, mutta vain harvat tuotteet vastasivat kuluttajien odotuksia. Yrityksillä oli hankaluuksia tuotteiden formuloinnin kanssa, eivätkä luonnonkosmetiikkatuotteet siksi vastanneet kuluttajien vaatimuksia. Tuotteet eivät joko toimineet odotetusti tai niiden käyttö ei ollut miellyttävää. Monia luonnollisia raaka-aineita, erityisesti säilöntäaineita, emulgaattoreita tai pinta-aktiivisia aineita, ei ollut juurikaan saatavilla. Ainesosat, joita tuotteissa käytettiin, eivät myöskään olleet vielä yhtä toimivia kuin niiden synteettiset vaihtoehdot. (Sahota 2014, 305.)

Kun kestävästä kehityksestä alkoi muodostua entistä tärkeämpi arvo, kosmetiikkayritykset alkoivat investoida luonnollisiin koostumuksiin. Kasvava luonnollisten ainesosien valikoima tuli lopulta kosmetiikan valmistajien käyttöön. Kehitys rohkaisi valmistamaan entistä innovatiivisempia tuotteita, ja luonnonkosmetiikkatuotteiden valikoima markkinoilla laajeni. Tuotteiden laatu ja toimivuus paranivat, kun saataville tuli yhä useampia luonnollisia ainesosia. (Sahota 2014, 306.)

Vuonna 2007 kiinnostus luonnonkosmetiikkaa kohtaan lisääntyi taas ympäristö- sekä tuoteturvallisuuteen liittyvien huoltien takia. Vaikka luonnolliset kauneustuotteet olivatkin olleet olemassa jo aiemmin, niiden suosio kasvoi nyt kuluttajien keskuudessa. Luonnonkosmetiikan uuteen suosioon vaikutti myös stressittömän sekä holistisen elämäntyylin tavoittelu, joka yleistyi samoihin aikoihin. (Chang 2011, 17.) Länsimaalaisten kasvavat vaatimukset luonnollisia tuotteita kohtaan lisäsivät kuluttajien kiinnostusta myös esimerkiksi intialaista ayurveda-tiedettä kohtaan. Muinaiseen viisauteen perustuva filosofia käsittää esimerkiksi rohdoskasvien ja mineraalien parantavat vaikutukset ja niiden käytön sairauksien hoitoon sekä luonnollisen kauneuden edistämiseen ja ylläpitoon. (Sivalenka & Putrevu 2011, 287.)

Vuonna 2012 kaikilla suurilla kemianalan yrityksillä oli jo luonnollisia tai luonnonmukaisesti kasvatettuja ainesosia valikoimassaan, vaikka vuosikymmen aiemmin alan yritykset eivät olleet vielä osoittaneet kiinnostusta tähän ”marginaaliseen osuuteen”. Suurin osa ainesosista oli tuolloin peräisin pieniltä luonnollisia ainesosia kauppaavilta yrityksiltä. (Sahota 2014, 306.) Luonnonkosmetiikan pakkaussuunnittelusta vielä vuosia aiemmin puuttunut tyylikkyys ja kuluttajien kaipaama ylellisyyden tuntu oli myös alkanut yleistyä pakkausdesignin noustessa yhä tärkeämpään asemaan. Samoihin aikoihin aiemmin luontaistuote- ja ekokauppoihin

keskittynyt luonnonkosmetiikkatuotteiden myynti alkoi laajentua myös tavarataloihin sekä marketteihin. (Kokko 2015, 32.)

Kuvio 1: Luonnonkosmetiikan synty ja kehitys

4.1 Luonnonkosmetiikan sertifikaattien synty ja kehitys

Luonnollisten kosmetiikkatuotteiden ilmaantuminen markkinoille sai koko kosmetiikkateollisuuden kiinnittämään huomiota luonnollisten raaka-aineiden käyttöön kosmetiikassa. Luonnollinen kosmetiikka erosi alkuvaiheessa tavallisesta kosmetiikasta siten, että sen valmistuksessa kiellettiin käyttämästä mineraaliöljyjä, täysin synteettisiä raaka-aineita, etoksyloituja emulgaattoreita, silikoneja, parabeeneja, synteettisiä hajusteita tai eläinten ruhoista saatavia raaka-aineita. Tuotteiden raaka-aineita ei myöskään saanut testata eläinkokein. Seuraavien vuosikymmenten aikana tavalliseksi kosmetiikaksi määriteltävät tuotteet alkoivat yhä enemmän muistuttaa luonnollisia kosmetiikkatuotteita. Tehdäkseen selkeän eron tuoteryhmien välille, luonnollisen kosmetiikan kannattajat laativat uusia sääntöjä sekä rajoituksia koskien tuotteiden valmistusta ja raaka-aineita. Näiden sääntöjen ja rajoitusten pohjalta syntyivät ensimmäiset luonnonkosmetiikan sertifikaatit. (Rähse 2020, 177.)

Koska luonnonkosmetiikan kriteerejä ei määritelty laissa, muodostettiin vuonna 1993 Saksan terveysministeriön johdolla suositus luonnollisen kosmetiikan määrittelemiseksi. Ehdotus sisälsi useita nykyisille sertifikaateille tyypillisiä määritelmiä, kuten luonnollisten raaka-aineiden ja hajusteiden käytön sekä tiettyjen synteettisten säilöntäaineiden sallimisen. Ehdotuksen pohjalta BDIH:n luonnonkosmetiikkaan erikoistunut työryhmä kehitti vuonna 2001 entistä tiukemmat säädökset, jotka täyttämällä kosmetiikan valmistaja saattoi saada tuotteilleen BDIH-sertifikaatin. (Rähse 2020, 179-180.)

Kosmetiikan säätelyn muuttuessa yhä monimutkaisemmaksi luonnonkosmetiikan kansainvälisen määrittelyn puuttuminen aiheutti luonnonkosmetiikkaa valmistaville yrityksille lisääntyntä tarvetta saada ohjausta sekä keinoja tuotteiden yhdenmukaistamiseen. Viherpesun lisääntyessä yritykset halusivat myös herättää huomiota kansainvälisten päättäjien tasolla ja

perustivat Natrue-sertifiointijärjestelmän. Vuonna 2007 perustetun Natruen perustajajäseniä olivat WALA, Weleda, Laverana, PRIMAVERA, LOGOCOS sekä CEP. Sertifiointijärjestelmän tavoitteena on alusta alkaen ollut paremman säätelyn tavoittelu luomu- ja luonnonkosmetiikkatuotteille sekä niiden valmistukselle. (The International Natural and Organic Cosmetics Association.)

Euroopassa aloitettiin vuonna 2008 COSMOS (the Cosmetics Organic and Natural Standard) -ohjelma, jonka tarkoituksena oli yhtenäistää lukuisia sertifikaatteja ja niiden vaatimuksia (Duber-Smith 2011, 7). COSMOS-ohjelma rakentuu seitsemästä eri sertifiointitahosta, joita ovat ranskalaiset ECOCERT ja Cosmebio, isobritannialainen Soil Association, saksalainen BDIH, italialaiset AIAB ja ICEA sekä belgialainen Bioforum (Duber-Smith 2011, 8). Organisaatiot yhdistivät ohjelmassa voimansa kehittämään yhden sopusoinnussa toimivan kansainvälisen standardin, joka hyödyttiäsi niin kuluttajia kuin yrityksiäkin (Rähse 2020, 181).

4.2 Ensimmäisiä luonnonkosmetiikkamerkkejä

Sodanjälkeisessä Euroopassa synteettisten raaka-aineiden käyttöä kosmetiikassa eivät tuominneet niinkään kuluttajat, vaan luonnollisempien ainesosien käyttö sai alkunsa uuden sukupolven yrittäjien aloitteesta. Luonnonmukaisesti tuotettujen ja kasviperäisten raaka-aineiden käytön suosioon vaikuttivat sota-ajan Euroopan kemikaalivastaisuus, joka toimi jonkinlaisena vastareaktiona sotien kauhuille. Vihreämmän kosmetiikan valmistus alkoi hyvin pienellä mitataavalla, ja useimpien yritysten perustajilla oli vain muodollinen tieteellinen koulutus. Yksi edelläkävijöistä luonnollisemman kosmetiikan saralla oli ranskalaisen biologin vuonna 1950 perustama Biotherm, joka valmisti ihonhoitotuotteita hyödyntäen mineraalipitoista lähdevedettä. Dermatologi Jus Julinin lähdevedestä löytämän ainutlaatuisen thermal planktonin eli Vitreoscilla filiformisin huomattiin nuorentavan ihoa, ja tämä ominaisuus teki siitä Biothermin ihonhoitolinjan pääraaka-aineen. (Jones 2010, 280.)

1950-luvun edetessä erityisesti Ranskassa ja sen naapurimaissa perustettiin muitakin pieniä yrityksiä, jotka hyödynsivät kasveja, hedelmiä ja kukkia tuotteissaan. Ranskalainen Clarins sai alkunsa, kun lääketieteen opiskelija Jaques Courtin-Clarins huomasi työssään verenkiertohäiriöistä kärsivien potilaiden ihon ulkonäön paranevan hieronnan myötä, ja aloitti liiketoimintansa kasviperäisillä hierontaöljyillä. Avattuaan ensimmäisen Clarins Institut de Beauté -liikkeen Pariisissa, hän alkoi kehittää erilaisia kasvipohjaisia hoitoja sekä kosmetiikkatuotteita. Myös kasviperäisiin raaka-aineisiin perustuva Yves Rocher perustettiin Ranskassa 1950-luvulla. Nämä ja muut ensimmäiset vihreämmät kosmetiikan pienyritykset kattoivat kuitenkin vain marginaalisen osan koko kosmetiikka-alasta. Suurin osa kuluttajista ei vielä osoittanut kiinnostusta luonnollisempia kosmetiikkatuotteita kohtaan aikana, jolloin kosmetiikkatuotteiden mainoskuvia tähdittivät glamouria tihkuvat ja voimakkaasti meikatut naismallit. (Jones 2010, 280-281.)

1950-luvulla sai alkunsa myös itävaltalaisen kemistin, tohtori Rudolf Hauschkan perustama Dr. Hauschka -niminen yritys, jonka vaatimattomana tavoitteena oli parantaa sekä maailmaa että ihmiskuntaa. Tohtori Hauschka halusi valmistaa lääkkeitä, jotka vaikuttaisivat elimistön toimintaan sekä terveyteen kokonaisvaltaisesti ja ilman sivuvaikutuksia. Hän halusi lääkkeidensä tehostavan elimistön parantumiskykyä ja hoitavan ihmistä kokonaisuutena. Kahdenkymmenen vuoden kehitystyön jälkeen Hauschka onnistui kehittämään menetelmän, jonka avulla kasveja saatiin uutettua niiden aktiivisia ainesosia. Hän alkoi valmistaa kasvipohjaisia lääkkeitä eurooppalaisille parantajille ja lääkäreille hyvin tuloksin. 1960-luvulla kosmetologi Elisabeth Sigmund ryhtyi yhteistyöhön Hauschkan kanssa. Sigmundin erikoisalaa oli kehittää lääkinnällisiä aineita elvyttämään ihonalaisia toimintoja kuten lihassäikeiden kimmoisuutta sekä solujen uusiutumiskykyä ja sitä kautta tervehdyttää ihoa. Sigmund halusi yhdistää ihonhoidon valtavirran lääketieteeseen, mikä sai tohtori Hauschkan ja Sigmundin kehittämään yhdessä yrttipohjaisia kosmetiikkatuotteita. (West Kurz & Monte 2011, 9.) Yrityksen kehitys jatkui aina 2010-luvulle saakka. Vuonna 1999 Dr Hauschka lanseerasi luonnollisen meikkilinjan ja vuonna 2009 myyntiin tulivat lääkinnälliset hoitotuotteet. Tänä päivänä maailmanlaajuisen luonnonkosmetiikkayrityksen tuotteet on varustettu Natrue-sertifikaatilla. (Dr Hauschka 2020.)

Ensimmäisiä luonnollisuutta peräänkuuluttavia kosmetiikkayrityksiä oli sveitsiläinen Weleda. Vuonna 1921 perustettu yritys tarjoaa yhä luonnonmukaisia tuotteita, jotka ovat nykyään sertifioitua luonnonkosmetiikkaa. Weledan perustajat, lääkäri Ita Wegman, filosofi ja luonnon-tieteilijä Rudolf Steiner, sekä kemisti ja apteekkari Oskar Schmiedel halusivat toimia luonnon kanssa sopusoinnussa. 1900-luvun alussa Weleda tarjosi ainoastaan lääkkeitä, mutta pian yritys halusi vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin myös kosmetiikan avulla. Vuonna 1924 luonnonkosmetiikan kysyntä nousi, minkä vuoksi Weleda laajensi toimintaansa useisiin Euroopan maihin. Toisen maailmansodan jälkeen talouden elpyessä tuotevalikoimaa laajennettiin, ja useita kosmetiikkatuotteita tuotiin markkinoille menestyksekkäin seurauksin. Vuonna 1992 mennessä Weleda oli lanseerannut yli 10 000 tuotetta ja toimintaa oli 30 eri maassa. Kuluttajien ympäristötietous sekä luonnonkosmetiikan kasvava kysyntä sai yrityksen uudistamaan vanhoja tuotekoostumuksia ja luomaan lisää uusia reseptejä. 2000-luvulla Weleda oli muiden menestyneiden luonnonkosmetiikan valmistajien kanssa laatimassa sertifiointijärjestelmä Natruen käsitteistöä. Lähes 100-vuotias yritys on toiminnassa yhä tänäkin päivänä ja kuuluu maailman suurimpiin luonnonkosmetiikkayrityksiin. (Weleda 2020.)

5 Luonnonkosmetiikka nykypäivänä

Nykyaikainen luonnonkosmetiikka eroaa niin sanotusta tavallisesta eli synteettisestä kosmetiikasta raaka-aineiltaan sekä valmistustavoiltaan. Luonnonkosmetiikan valmistuksessa käytetään ainoastaan luonnosta peräisin olevia raaka-aineita ja sen valmistuksessa kiinnitetään erityistä huomiota tuotteen elinkaaren ympäristövaikutuksiin. Kuten kaikkea muutakin

kosmetiikkaa, myös luonnonkosmetiikkaa säädellään Euroopan Unionin sisällä EU:n kosmetiikka-asetuksella ja sen raaka-aineita koskevat samat vaatimukset. (Teknokemian Yhdistys Ry.)

Luonnonkosmetiikan valmistuksen lisäksi myös raaka-aineiden tuotannossa ja hankinnassa huomioidaan ekologisuus. Kosmetiikkalainsäädäntö ei erikseen määrittele luonnonkosmetiikan kriteerejä, vaan sen säätelyyn on kehitetty eri sertifiointijärjestöjen myöntämiä sertifikaatteja. (FI-Natura 2020a.) Luonnon- ja luomukosmetiikan ainesosien määritelmät muuttuvat jatkuvasti, sillä kuluttajat vaativat koko ajan tehokkaampia ihmisen ja luonnon hyvinvoinnin huomioivia toimia. (Barros & Barros 2020). Esimerkiksi valmiiden kosmetiikkatuotteiden testaaminen eläinkokein on ollut kiellettyä EU-alueella kokonaan vuodesta 2004 lähtien. Kosmetiikkatuotteiden ainesosien testaamiseen käytetyt eläinkokeet puolestaan kiellettiin vuonna 2013. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto a.)

Luonnonkosmetiikan yleistyttyä luonnollista kosmetiikkaa tarjoavia yrityksiä on aina vain enemmän, eikä pelkkä luonnollisuus enää riitä kilpailuvaltiksi. Tarjonnan laajuus ja entistä tiedostavammat kuluttajat muuttavat myös luonnonkosmetiikkaa kohtaan suunnattuja odotuksia ja vaatimuksia jatkuvasti. Siinä missä kaikkien kosmetiikkatuotteiden ostopäätökseen vaikuttavat hinnan ja saatavuuden lisäksi myös esimerkiksi laatu sekä brändiuskollisuus, asetetaan luonnonkosmetiikalle usein vielä tarkempia vaatimuksia. Nykyaikaiselle luonnonkosmetiikan ostajalle tärkeitä ominaisuuksia ovat esimerkiksi kotimaisuus ja paikallisesti tuotetut raaka-aineet sekä tuotteiden aiheuttamien epätoivottujen sivuvaikutusten puuttuminen. (Chandrasiri & Wijesekara 2019.)

5.1 Luomukosmetiikka

Luomu on lyhenne sanasta luonnonmukainen, ja sillä tarkoitetaan sovittuihin tuotantomenetelmiin perustuvaa kasvinviljelyä ja kotieläintuotantoa, jota valvotaan virallisesti. Myös luomutuotteiden jatkojalostuksessa ja markkinoinnissa huomioidaan luonnonmukaisuus. Luomukosmetiikalla tarkoitetaan kosmetiikkatuotteita, joiden raaka-aineet on tuotettu luomuviljelmällä. Luomutuotannossa keskeisenä tekijänä on uusiutuvien raaka-aineiden käyttö sekä eloperäisten aineiden ja niiden sisältämien ravinteiden palauttaminen takaisin maahan. Luomukosmetiikaksi määriteltävät tuotteet eivät automaattisesti ole luonnonkosmetiikkaa, eikä kosmetiikkatuotteen luonnonmukaisuus takaa sen olevan luomua. (FI-Natura 2020b.)

Luomuviljely on maanviljelyn muoto, jossa vältellään synteettisten lannoitteiden, hyönteismyrkköjen, kasvunsäätelijöiden sekä karjan ruokintaan liittyvien lisäaineiden käyttöä. Maatiloilla on oltava sertifikaatti, jotta niiden satoja voidaan käyttää luomusertifioituihin kosmetiikkatuotteisiin. (Sahota 2014, 200.) Esimerkiksi sertifiointijärjestelmä Natruen mukaan luomukosmetiikaksi voidaan määritellä tuote, jonka ainesosista vähintään 95 prosenttia on sertifioidusti luomukasvatettua tai kerätty suoraan luonnosta (Barros & Barros 2020).

5.2 Sertifikaatit

Eri sertifiointijärjestöt säätelevät luonnonkosmetiikan määritelmää, sillä kosmetiikkalainsäädäntö ei toistaiseksi määrittele luonnonkosmetiikkaa. Määritelmät ovat yhteneväisiä siten, että luonnonkosmetiikan käsitetään tarkoittavan kosmetiikkaa, joka on alkuperältään luonnollista. Siksi luonnonkosmetiikan raaka-aineina käytetään mahdollisimman paljon luomuviljeltyjä ja luonnosta kerättyjä kasvipärisiä raaka-aineita. (FI-Natura 2020a.) Yksikään laki ei säätele, mitä tuotteita voidaan markkinoida luonnonkosmetiikkana. Useita tuotteita markkinoidaan luonnollisina, vaikka ne sisältäisivät suhteellisen vähän luonnollisia ainesosia. Sertifiointi ja siihen liittyvät standardit ovat tärkeitä, jotta kuluttajat voivat luottaa tuotteen sisältävän tietyn määrän luonnollisia ainesosia. (Sahota 2014, 218.) Kaikki luonnonkosmetiikka-tuotteet kuuluvat kuitenkin kosmetiikkalainsäädännön piiriin, joten niitä koskevat samat säädökset kuin muitakin kosmetiikaksi luokiteltuja tuotteita (Barros & Barros 2020).

Joidenkin sertifiointitahojen, kuten Natruen sekä COSMOS-standardin mukaan, luonnonkosmetiikaksi luokitellaan tuotteet, jotka täyttävät tietyt vaatimukset. Tuotteiden valmistusprosessin sekä elinkaaren aikana on otettava huomioon kestävän kehityksen mukaiset valmistustavat ja raaka-aineet. Raaka-aineita on esimerkiksi käytettävä mahdollisimman pieni määrä, jotta hävikkiä ei muodostuisi tai sitä muodostuisi mahdollisimman vähän. Raaka-aineiden hankintamenetelmien ympäristöystävällisyys on otettava huomioon ja pakkausten on oltava kierrätettäviä. (Barros & Barros 2020.) Jokaisella sertifiointitaholla on omat tulkintansa luonnonkosmetiikan määritelmästä sekä luonnollisiksi lasketuista ainesosista, ja sertifikaatteja jakavien tahojen säännöt voivat erota toisistaan melko paljonkin (Sahota 2014, 218). Raaka-aineisiin ja valmistustapoihin liittyvien kriteerien lisäksi sertifiointitahot voivat myös vaatia tuotteiden sisältävän tietyn määrän luomuviljeltyjä ainesosia. Synteettisten ainesosien määrää tuotteissa on puolestaan usein rajoitettu. (Sahota 2014, 230.)

5.2.1 Natrue

Natrue-sertifiointijärjestelmän mukaan luonnonkosmetiikassa sallituille ainesosille on kolme kategoriaa: luonnolliset ainesosat, luonnosta johdetut ainesosat sekä luonnollisen raaka-aineen kaltaiset ainesosat. Luonnolliset ainesosat ovat peräisin kasveista, mineraaleista tai eläimistä. Ne voivat olla myös näiden ainesosien sekoituksia, jotka on eroteltu fysikaalisesti ilman, että niiden luonnollinen komponentti muuttuu. Esimerkiksi eteeriset öljyt ja kasviöljyt sekä -uutteet ovat tämänkaltaisia ainesosia. Luonnosta johdetut ainesosat tarkoittavat raaka-aineita, joita on prosessoitu sallituin tavoin siten, että alkuperäinen komponentti muuttuu hieman. (Barros & Barros 2020.)

Luonnosta johdettuja ainesosia voidaan käyttää, jos vaikutusta ei voida saavuttaa luonnollisen ainesosan avulla. Luonnosta johdettuja ainesosia saadaan esimerkiksi rasvoista, öljyistä, vahoista, polysakkarideista, proteiineista tai lipoproteiineista. Vain tiettyjä kemiallisia

reaktioita saadaan käyttää ainesosien tuottamiseen ja ainesosaa muunnella mahdollisimman vähän. Luonnollisen raaka-aineen kaltaisia ainesosia saa Natruen mukaan käyttää vain silloin, kun luonnollista vaihtoehtoa ei ole mahdollista käyttää. Tällaisia ainesosia voivat olla esimerkiksi jotkin epäorgaaniset pigmentit, mineraalit tai säilöntäaineet. (Barros & Barros 2020.)

Natruen mukaan tuotteiden pakkaukset on valmistettava kierrätettävistä materiaaleista, kuten lasista, alumiinista, paperista, pahvista tai kierrätettävistä muoveista. Tuotteet eivät myöskään saa olla kertakäyttöisiä. Jotta kosmetiikkabrändi saa oikeuden käyttää Natruen sertifikaattia, sen tuotteista 75 prosentin on oltava sertifioituja. (Barros & Barros 2020.)

Kuvio 2: Natrue-sertifikaatti (Nature of Europe 2014)

5.2.2 COSMOS

COSMOS-sertifiointijärjestelmä vaatii tuotteiden sisältämien viljeltyjen ainesosien olevan 95 prosenttisesti luomuviljeltyjä. Tuotteen ainesosista vähintään 20 prosentin on oltava luomutuotettuja. Sertifiointitaholla on muitakin kriteerejä eri kategorioihin kuuluville tuotteille liittyen niiden luonnonmukaiseen alkuperään. (Barros & Barros 2020.)

COSMOS ei salli eläinperäisiä ainesosia, jos eläintä on vahingoitettu ainesosia hankittaessa. Sertifiointitaho sallii synteettisten ainesosien käytön, jos luonnollista vaihtoehtoa ei ole olemassa eikä tuotteesta saada turvallista tai tehokasta ilman kyseistä ainesosaa. Ainesosia voidaan prosessoida COSMOS-sertifiointijärjestelmän sallimin keinoin, jos ekologisuus ja kierrätys on otettu prosessissa huomioon. COSMOS-standardin mukaan tuotteiden pakkausten on mahdollisuuksien mukaan oltava kierrätettävistä materiaaleista kuten selluloosasta, keramiikasta, lasista, paperista, pahvista, luonnonkumista tai puusta valmistettuja. COSMOS-sertifiointijärjestelmä kieltää esimerkiksi joidenkin muovien, nahan tai silkin käytön pakkausmateriaaleissa. Tuotteen mainonta ei saa olla harhaanjohtavaa ja pakkauksen täytyy sisältää merkintä luomuaineesien sekä luonnollisten ainesosien prosentuaalisesta määrästä tuotteessa. Luomumerkintää ei saa käyttää, ellei tuotteen ainesosista 95 prosenttia ole luomusertifioituja. (Barros & Barros 2020.)

Kuvio 3: COSMOS-sertifikaatit (Nature of Europe 2014)

5.3 Markkinat

Luonnonkosmetiikan markkinat ovat olleet jatkuvassa kasvussa viimeisten vuosikymmenten aikana (Barros & Barros 2020), ja luonnonkosmetiikan maailmanlaajuisten markkinoiden odotetaan nousevan noin 21 776,9 miljoonan dollarin arvoiseksi vuoden 2024 loppuun mennessä. Maailmanlaajuisten luonnollisten ja orgaanisten kauneudenhoitotuotteiden markkinoiden kasvua edistäviä tekijöitä ovat esimerkiksi jakelukanavien laajuus, verkkokaupan kasvu sekä modernien jälleenmyyjien tarjoama laadukas kosmetiikka, jota löytyy kauppojen hyllyiltä. Edellä mainittujen asioiden lisäksi tuotekehittely, mainonta ja kuluttajien kasvava ostovoima ovat ensisijaisia tekijöitä, jotka kasvattavat luonnollisten ja orgaanisten kauneudenhoitotuotteiden markkinoita. (PR Newswire, 2016.)

Luonnonkosmetiikan markkinoiden nousuun vaikuttavat lisäksi kuluttajien jatkuvasti kasvava kiinnostus ja tiedonhalu kosmetiikkatuotteiden raaka-aineita kohtaan. Kuluttajien vaatiessa aina vain yksityiskohtaisempaa tietoa käyttämänsä kosmetiikan sisällöstä, yhä useampi päätyy valitsemaan luonnon raaka-aineista valmistetun luonnonkosmetiikkatuotteen synteettisen kosmetiikan sijaan. (CB Insights 2020.)

5.4 Trendit

Ostajien käyttäytyminen muuttuu jatkuvasti. Koulutuksen tason nousu sekä internetin ja mobiililaitteiden lisääntynyt käyttö tekevät kuluttajista tietoisempia kuin koskaan aiemmin, ja he vaativat myös kosmetiikkatuotteiltaan aina vain enemmän. Tuotteiden alkuperää, tuotantotapaa, turvallisuutta ja ekologista vaikutusta kyseenalaistetaan yhä enemmän. Kuluttamisen eettisyys vaikuttaa suuresti kosmetiikka-alaan. Jälleenmyyjät ja virastot tutkivat tarkasti kosmetiikkayritysten taustoja, jotta kuluttajien vaatimukset saataisiin täytettyä. (Sahota 2014, 1.) Luonnollisuustrendi saa yritykset etsimään entistä ympäristö- ja eläinystävällisempiä tuotantokeinoja, minimoimaan vedenkulutusta, muuttamaan tuotteidensa pakkauksia helpommin kierrätettäviksi sekä hyödyntämään paremmin paikallistuotettuja ainesosia (Barros & Barros 2020).

Tällä hetkellä kosmetiikka-ala on kokonaisuudessaan muuttumassa vihreämmäksi. Yhä useampi yritys sisällyttää tavoitteisiinsa kestävään kehitykseen ja ympäristövaikutuksiin liittyviä asioita. Luonnollisuuden trendi peilaa koko läntisen maailman kehittymistä ekologisempaan suuntaan. Kuluttajat ottavat entistä enemmän huomioon yritysten ekologisuutta, joka voi olla ratkaiseva tekijä yritysten välisessä kilpailussa. Trendi voi kehittyä tulevaisuudessa suuremmaksi, jopa sille tasolle, että maiden hallitukset säätävät useampia kestävään kehitykseen liittyviä lakeja. (Sahota 2014, 245.)

Viimeisen parin vuosikymmenen aikaiset trendit osoittavat selkeästi kuluttajien halua tehdä entistä luonnollisempia kulutusvalintoja. Kehittyneiden länsimaiden ”takaisin luontoon” -elämäntyyli on pääasiassa varakkaamman väestön aikaansaannosta, jolla on mahdollisuus käyttää varojaan luonnonmukaiseen ja prosessoimattomaan ruokaan sekä vitamiineihin ja muihin terveystuotteisiin. (Kromidas & Dayan 2011.) Jatkuvasti kasvava eettiseen, ekologiseen sekä terveelliseen kulutukseen suuntautunut LOHAS (Lifestyle of Health and Sustainability) -kuluttajaryhmä onkin yksi luonnollisten tuotteiden kasvun mahdollistavista tekijöistä. Muita kulutusryhmiä tiedonhaluisemmat ja esimerkiksi tuotteiden valmistusprosessista kiinnostuneet LOHAS-kuluttajat suhtautuvat kulutukseen melko myönteisesti yritysten kyetessä tarjoamaan tietoa tuotteiden vastuullisuudesta. Luotettavat brändit sekä sertifioidut tuotteet auttavat yrityksiä markkinoimaan tuotteitaan LOHAS-kuluttajille. (Kinnunen, Manninen & Peltola 2014, 8.)

Kestävän kehityksen mukaisten kosmetiikan ainesosien lisäksi kuluttajat kiinnittävät nykyään enemmän huomiota myös pakkausjätteeseen, mikä saa yritykset miettimään tuotteidensa pakkauksia. Luonnonmukaisuuden kasvava kysyntä on saanut kosmetiikkayritykset vähentämään eläinperäisten raaka-aineiden käyttöä, jotta niiden tuotteet täyttävät luonnonkosmetiikkaa kohtaan asetetut vaatimukset. (Barros & Barros 2020.)

6 Luonnonkosmetiikan raaka-aineet

Useita nykyaikaisissa luonnonkosmetiikkatuotteissa käytettäviä kasvipärisiä raaka-aineita on käytetty ihonhoidossa jo kauan, ja ne ovat olleet merkittävä osa eri kulttuurien kansanperinteitä. Aineiden vaikutukset on havaittu käytännön kokemuksen kautta ja tietoa on siirretty seuraaville sukupolville jopa tuhansien vuosien ajan. Esimerkiksi aloe vera -kasvista uutetun nesteen on huomattu helpottavan palaneen ihon oireita ja kamomillasta valmistetun uutteen rauhoittavan ärtynyttä ihoa. Nykyaikaisen tieteen ansiosta aineita ja niiden vaikutuksia on pystytty tutkimaan ja kasvipärisistä ainesosista pystytään uuttamaan sekä kehittämään entistä tehokkaampia ja vahvempia raaka-aineita kosmetiikkateollisuuden käyttöön. Puhtaammiksi ja tasalaatuisemmiksi muokattuina samat kasvipäriset aineet toimivat

kosmetiikkatuotteissa tehokkaammin ja ennalta arvattavammin esimerkiksi erilaisten iho-ongelmien hoidossa. (Michalun & Dinardo 2015, 4.)

Luonnollisille raaka-aineille ei ole yhtenäistä tai laillista määritelmää. Yksi yleisesti käytetyistä määritelmistä on, että luonnollinen kosmetiikan ainesosa on mikä tahansa materiaali, joka on kerätty tai louhittu ja jota on saatettu prosessoida ilman kemiallista reaktiota, jotta on voitu tuottaa kemikaali tai kemikaaleja, jotka voidaan tunnistaa alkuperäisessä materiaalissa. Määritelmän kohta ”ilman kemiallista reaktiota” sallii fyysiset prosessit, kuten pesemisen, värin poiston, tislauksen, jauhamisen sekä materiaalin erottelun tai tiivistämisen. Yleisesti hyväksyttyä on myös luonnollisten raaka-aineiden biotekninen käsittely ja fermentointi. (Sahota 2014, 198.) Jos ainesosa on eroteltu lähteestään ilman, että sitä on muutettu kemiallisesti, se voidaan määritellä luonnolliseksi (Garrison & Dayan 2011, 215). Luonnollisiksi raaka-aineiksi lasketaan myös öljyt ja uutteen, jotka on tislattu, puristettu tai uutettu fyysisin keinoin, myös liuottimien avulla, sekä luonnolliset voit, jotka jaetaan pienemmissä tai suuremmissa lämpötiloissa sulaviksi. Mikä tahansa ainesosa, joka on uutettu hedelmästä, siemenestä, kasvin tai jopa eläimen osasta lasketaan myös luonnolliseksi. (Garrison & Dayan 2011, 216.)

Kuluttajien yleistynyt puhtaan luonnon arvostus sekä tietoisuus kestävästä kehityksestä on kasvattanut luonnollisten raaka-aineiden käytön suosiota. Esimerkiksi luonnollisten kasvipäristen öljyjen käyttö kosmetiikan raaka-aineina on lisääntynyt ja öljyjen positiiviset vaikutukset iholle ovat vakiinnuttaneet niiden ainutlaatuisen aseman. (Rähse 2020, 202.) Luokuisat kosmetiikka- tai hygieniatuotteet, huolimatta siitä ovatko ne emulsioita, voiteita, suihkeita, aurinko- tai huulituotteita, sisältävät luonnollisia öljyjä, voita, rasvoja tai vahoja. Prosessointi, kuten esimerkiksi vahan ja öljyn erottaminen alkuperäisestä luonnonvoista, saattaa tuottaa hyvinkin erilaisia ainesosia samoista lähteistä. (Garrison & Dayan 2011, 236.)

Muun muassa IBD:n, eli Etelä-Amerikkalaisen luonnonkosmetiikan sertifiointitahon mukaan luonnonkosmetiikassa kiellettyjä ainesosia ovat polyetyleeniglykolit, silikonit, kvaternaariset ammoniumyhdisteet, dietanoliamidit, maaöljyvalmisteet, geenimuunnellut yhdisteet sekä synteettiset hajusteet, väriaineet ja säilöntäaineet (Barros & Barros 2020). Luonnonkosmetiikan valmistuksessa sallittuja eläinperäisiä raaka-aineita ovat sellaiset ainesosat, joita voidaan saada käyttöön aiheuttamatta eläimelle kärsimystä. Tällaisia ovat esimerkiksi lampaan villasta saatava lanoliini sekä mehiläisvaha ja hunaja. (Varon.)

6.1 Luonnonkosmetiikan raaka-ainetrendit

Kuluttajien kiinnostus kansanperinteissä käytettyjä kasveja sekä kasvipäristä ainesosia kohtaan on kasvanut viime vuosien aikana. Kiinnostus niiden käyttöön hoitokeinona erilaisiin terveys- ja iho-ongelmiin on synnyttänyt valtavan määrän uusia tutkimuksia, joissa kasvien vaikutuksia pyritään todentamaan tieteellisin keinoin. (Winther, Hansen & Campbell-Tofte 2016.) Kansanperinteistä tutut kasvit kiehtovat kuluttajia pitkän historiansa lisäksi myös tuttuutensa

ansiosta. Niiden tehoon luotetaan, sillä niiden tiedetään historiansa aikana tarjonneen ihmiskunnalle niin ravintoa, vaatteita, suojaa kuin lääkinnällisiä ominaisuuksiaankin. (Ogunka-Nnoka, Igwe, Agwu, Peter & Wolugbom 2020.)

Vaikka joidenkin kosmetiikan kasviperäisten raaka-aineiden suosio on jatkunut vuosituhannesta toiseen, niille kehitetään aina vain uusia sekä nykyään myös tieteellisesti todistettuja käyttötapoja. Tällaisia ovat esimerkiksi kasviperäiset öljyt, joiden suosio nykyaikana perustuu erityisesti niiden helppoon ja luonnonmukaiseen tuotantoon sekä edullisuuteen synteettisiin vaihtoehtoihinsa verrattuna. Kasviöljyjen monipuolisuutta kosmetiikan raaka-aineina lisäävät niiden ainutlaatuiset ja vaihtelevat ominaisuudet. Jokainen luonnollinen öljy sisältää ainutlaatuisen yhdistelmän aktiiviaiaineita sekä omanlaisensa valikoiman iholle tärkeitä rasvahappoja. (Al Jourdi ym. 2019.)

Nykykuluttaja huolehtii ennemmin ihovaurioiden ehkäisemisestä kuin niiden korjaamisesta ja on hyvin tietoinen kosmetiikkatuotteiden hyödyistä sekä niiden ympäristövaikutuksista (Barros & Barros 2020). Kosmetiikkatuotteiden sisältämän veden korvaaminen kasviperäisillä nesteillä ja uutteilta on myös yksi nousevista kosmetiikka-alan trendeistä, sillä se lisää tuotteiden tehoa ja on siten yksi nykyaikaisen, tiedostavamman kuluttajan vaatimuksista (Boroduškis ym. 2017). Kookosvedestä alkunsa saanut maailmanlaajuinen puu- ja kasvivesitrendi onkin nostanut suuresti esimerkiksi koivunmahlan suosiota myös kosmetiikkateollisuudessa (Hyvää Suomesta).

Yksi suurimmista luonnollisten kosmetiikan raaka-aineiden suosiota kasvattavista trendeistä on terveellisten elämäntapojen suosiminen, mikä johtuu tuotteiden terveys- ja ympäristövaikutusten lisääntyneestä tiedostamisesta. Siinä missä synteettisistä raaka-aineista valmistetut tuotteet tekivät alun perin edullisuudellaan mahdolliseksi kosmetiikan käytön laajemman leviämisen, yhä useampi kuluttaja suosii nykyään luonnollisia kosmetiikkatuotteita. (Matić & Puh 2015.)

6.2 Hyaluronihappo

Hyaluronihappo, toiselta nimeltään hyaluronaani, on yli 80 vuotta sitten löydetty polysakkaridi, jota on sen ainutlaatuisten ominaisuuksien ansiosta käytetty laajasti eri kemian, lääketieteen sekä biologian aloilla. Molekyylikooltaan erityisen suurikokoinen hyaluronihappo löydettiin alun perin nautaeläinten silmistä, ja ensimmäisen 10 vuoden ajan sitä saatii eläinten sisäelimistä eristämällä. Hyaluronihappoa onnistuttiin ensimmäistä kertaa eristämään myös bakteerista vuonna 1937, jonka ansiosta sen tuottaminen teollisuuskäyttöön muuttui taloudellisemmaksi sekä luotettavammaksi. (Khabarov, Boykov, Polyak & Selyanin 2015, 1-2.)

Suurin osa kaupalliseen käyttöön, kuten kosmetiikan raaka-aineeksi tarkoitettusta hyaluronihaposta saadaan fermentoimalla tai eristämällä bakteereista, vaikka hyaluronihappoa

valmistetaankin edelleen jonkin verran eläinperäisistä lähteistä (Maacaron 2015, 248). Pato-geenisten A- ja C-streptokokkibakteerisoluryhmien ulkopuolelle muodostuu hyaluronihappoa niitä suojaavaksi läpinäkyväksi kapseliksi. Hyaluronihappokapseli auttaa streptokokkibakteereja soluttautumaan organismiin, esimerkiksi ihmisen elimistöön, sillä immuunisysteemi ei välttämättä tunnista hyaluronihappoa vierasperäiseksi aineeksi. (Chong, Blank, McLaughlin & Nielsen 2005, 343.)

Hyaluronihappoa käytetään useissa kosmetiikkatuotteissa sen ihon juonteita silottavien, humektanttisten sekä kollageenia vahvistavien ominaisuuksien vuoksi (Maacaron 2015, 248). Erinomainen vedensitomiskyky tekeekin hyaluronihaposta hyvin tunnetun kosmetiikan aktiiv-aineen. Se auttaa ihoa säilyttämään elastisuutensa ja kosteutensa sekä ylläpitämään niitä. (Pavicic, Gauglitz & Lersch 2011.) Kosteuden sitoutuminen tasoittaa välittömästi karheaa sekä kuivaa ihoa ja saa sen näyttämään tasaisemmalta. Hyaluronihappoa sisältävän kosmetiikka-tuotteen positiivisten vaikutusten ylläpitämiseksi tuotetta on lisättävä iholle säännöllisesti, sillä se hajoo iholle 24-48 tunnin kuluessa. (Michalun & Dinardo 2015, 191.)

Hyaluronihappo on erinomainen ainesosa kaikkien ihotyyppien kosteutukseen, sillä sitä esiin-tyy ihossa myös luontaisesti. Dermiksen soluväliaineessa sijaitsevan luontaisen kosteuttajan tehtävä on kontrolloida ihosolujen fysikaalisia ja biokemiallisia ominaisuuksia. Hyaluronihappo säätelee myös ihon toimintoja, kuten sen elastisuutta, vesipitoisuutta sekä ravinteiden jake-lua. Ihon luonnollisena kosteuttajana sekä erinomaisen kosteudensitomiskykynsä ansiosta hyaluronihappo muodostaa iholle viskoelastisen kalvon, joka sitoo ihon pinnalle kosteutta sa-malla tavalla kuin ihonalaisissa sidekudoksissa. Hyaluronihappo myös edistää muiden aktiiviai-neiden kulkeutumista ihoon ja toimii siksi erinomaisena pohjana esimerkiksi kosteusvoiteissa. (Michalun & Dinardo 2015, 190-191.) Ihosolujen muoto pyöristyy ja ihon pinta sekä juonteet tasoittuvat, kun hyaluronihappo sitoo niihin kosteutta. (Kokko 2015, 51).

Sekä ihossa luontaisesti esiintyvän että kosmetiikkatuotteiden sisältämän hyaluronihapon mo-lekyylikoko vaihtelee, ja molekyyli­massaltaan erikokoisten hyaluronihappomolekyylien teh-tävä ihon kosteustasapainon ylläpitämisessä riippuu niiden koosta. Molekyyli­massaltaan iso hyaluronihappo jää epidermiksen pinnalle, jossa sen tehtävä on muodostaa iholle veden pois-tumisen estävä läpinäkyvä kalvo. Hyaluronihappo kykenee vuorovaikuttamaan tämän ihoker-roksen tärkeimpien molekyylien kuten elastiinin, glykoproteiinin, proteoglykaanin sekä eri-tyyppisten kollageenien kanssa ja siten säätelemään veden haihtumista iholta. Muodostunut kalvo auttaa ihoa pysymään pehmeänä, sileänä ja kosteutettuna. (Mazzucco 2019.)

Molekyyli­massaltaan keskikokoinen hyaluronihappo pystyy läpäisemään ihon suojabarriäärin. Sen tehtävä on tarjota iholle tarvittava määrä kosteutta nestejännityksen ja ihon hyvinvoivan ulkonäön ylläpitämiseksi. Toisin kuin suuremmat hyaluronihappomolekyyli­lit, keskikokoiset mo-lekyyli­lit kykenevät vuorovaikutukseen ihon pinnan reseptoreiden kanssa. Pienen

molekyyli­massan hyaluronihappo puolestaan kykenee läpäisemään epidermiksen ja saavutta­maan ihonala­iskudoksen. Se edesauttaa kollageenin tuotantoa, jonka tehtävänä on ihon tihey­den sekä kiinteyden säilyttäminen. Pieni molekyylikoko lisää hyaluronihapon mahdollisuuksia päästä tunkeutumaan syvemmälle ihoon, jossa se kykenee kosteuttamaan ihoa tehokkaam­min. Pienimolekyylinen hyaluronihappo tasoittaa myös väliaikaisesti pieniä juonteita sekä täyttää ihokudosta saaden sen näyttämään sileämmältä. (Mazzucco 2019.)

6.3 Ruusunmarjaöljy

Ruusunmarjoista puristamalla tai uuttamalla valmistettava ruusunmarjaöljy (*Rosa canina fruit oil*) on suosittu kosmetiikan raaka-aine sen useita eri iho-ongelmia hoitavien ominaisuuksien vuoksi (Kiralan & Yildirim 2019). Ruusunmarjaa on käytetty lääkinnällisiin tarkoituksiin yli 2000 vuoden ajan ja historiansa aikana sitä on käytetty ulkoisesti iho-ongelmien kuten ihottu­man lisäksi tulehdusten, palovammojen, eläinten puremien ja reumatismin hoitoon. Ruusun­marjaöljyn hoitava koostumus sisältää runsaasti iholle tärkeitä rasvahappoja kuten linolihap­poa, alfa­linoleenihappoa ja galaktolipidejä, joilla on tutkimusten mukaan tulehdusenvastai­sia ominaisuuksia. Korkea karotenoidipitoisuus antaa öljylle sen tunnusomaisen oranssin sä­vyn. (Winther, Hansen & Campbell-Tofte 2016.)

Karotenoidien lisäksi ruusunmarjaöljy sisältää muitakin lipofiilisiä antioksidantteja kuten to­koferoleja, jotka suojaavat ihosoluja hapettumiselta ja vähentävät tulehdusta iholla. Topi­kaalisesti käytettynä ruusunmarjaöljy kykenee tutkitusti helpottamaan tulehdusperäisiä iho­ongelmia kuten ihottumaa, neurodermatiittia sekä cheilitistä eli halkeilua aiheuttavaa huul­ten tulehdusta. Ruusunmarjaöljy sisältää runsaasti C-vitamiinia, joka esimerkiksi tehostaa ihon omaa kollageenin tuotantoa, kirkastaa ja tasoittaa ihon sävyä sekä antioksidanttina myös suojaa ihoa esimerkiksi vapaiden radikaalien aiheuttamal­ta hapettumiselta. (Lin, Zhong & Santiago 2018.)

Ihoa pehmentävä ja hoitava ruusunmarjaöljy kykenee myös parantamaan ihon kosteustasapai­noa, jonka vuoksi se sopii erityisesti kuivan sekä kutisevan ihon hoitoon. Antiseptisten ominai­suuksiensa ansiosta ruusunmarjaöljyllä on myös pieniä ihovaurioita parantavia ominaisuuksia. Monipuolisena hoitoöljynä ruusunmarjaöljy sopii jopa rasvoittuvan ihon kosteutukseen, sillä se tasapainottaa ihon talintuotantoa. (Michalun & Dinardo 2015, 273.)

6.4 Rohtosammakonputki

Myös centellana ja gotu kolana tunnettu rohtosammakonputki (*Centella asiatica*) on sarjakuk­kaiskasvien heimoon kuuluva kasvi, jota on perinteisesti käytetty lääkekasvina useiden eri sai­rauksien hoitoon. Intiassa rohdoskasvia käytettiin erilaisten ihosairauksien kuten ihottuman lisäksi esimerkiksi tulehdusten, nestehukan ja reumatismin hoitoon. Gotu kolaa pidettiin yh­tenä elämän eliksiireistä Kiinassa yli 2000 vuotta sitten. Viime vuosina kasvi on herättänyt

useiden tutkimusryhmien mielenkiinnon sen monipuolisten ihoa hoitavien ominaisuuksien vuoksi. (Prakash, Jaiswal & Srivastava 2017.)

Rohtosammakonputken hoitavat ominaisuudet ovat lähinnä peräisin sen sisältämistä asiatic-haposta, asiaticosidista ja madecassosidesta sekä runsaasta määrästä flavonoideja ja terpenoideja (Prakash, Jaiswal & Srivastava 2017). Niiden lisäksi se sisältää fytosteroleja, glykosideja sekä tanniineja ja eteerisiä öljyjä, jotka tekevät siitä tehokkaan aktiiviaineen ihonhoitotuotteissa. Rohtosammakonputkesta saatava uute rauhoittaa ihoa sekä helpottaa sen kutinaa ja sopii siksi erityisesti kuivan ihon hoitoon sekä kosteutukseen. Sitä käytetäänkin usein couperosa-ihon sekä erilaisten ihosairauksien kuten psoriasiksen hoitoon tarkoitetuissa kosmetiikkatuotteissa. Rohtosammakonputki kykenee nopeuttamaan ihosolujen uudistumista ja saa siten ihon pinnan näyttämään kirkkaammalta sekä tasaisemmalta. Parantavien ominaisuuksiensa ansiosta se myös helpottaa auringon polttaman ihon oireita. (Michalun & Dinardo 2015, 183-184.)

Rohtosammakonputkella on in vitro -kokeissa todettu olevan antibakteerisia ominaisuuksia niin gram-positiivisia kuin gram-negatiivisiakin bakteereja vastaan, minkä lisäksi se vähentää erilaisten sienten ja mikrobien kasvua iholla. Sen tulehduksenvastaiset ominaisuudet sekä kyky nopeuttaa haavojen paranemista tekevät siitä erinomaisen ainesosan pienten ihovaurioiden hoidossa. (Prakash, Jaiswal & Srivastava 2017.)

Vapaiden radikaalien ja oksidatiivisen stressin aiheuttama hapettuminen ovat merkittävimpiä syitä ihon ikääntymiselle. Rohtosammakonputkesta valmistetun uutteen on tutkittu antioksidanttisten ominaisuuksiensa ansiosta vähentävän ihon hapettumista ja hidastavan näin ikääntymisen merkkien syntymistä iholla. (Prakash, Jaiswal & Srivastava 2017.) Lisäksi rohtosammakonputki edistää iän myötä vähenevän kollageenin tuotantoa ja parantaa siten ihon elastisuutta sekä kiinteyttä (Bylka, Znajdek-Awizeń, Studzińska-Sroka, & Brzezińska 2013).

6.5 Bakuchiol

Bakuchiol on puhdistettu fytokeemikaali eli kasvipärisen bioaktiivinen yhdiste, jota valmistetaan erityisesti intialaisen *Psoralea corylifolia* -kasvin eli babchin siemenistä. *Psoralea corylifolia* on yksi perinteisen intialaisen lääketieteen käytetyimmistä kasveista. Sen eri osia kuten lehtiä, juuria, siemeniä sekä siemenistä saatavaa öljyä on käytetty niiden lääkinnällisten ominaisuuksien vuoksi esimerkiksi erilaisten ihosairauksien kuten psoriasiksen, leukoderman ja jopa lepran hoidossa. *Psoralea corylifolia* sisältää useita eri fytokeemikaaleja, joista bakuchiolin katsotaan olevan kasvin farmakologisen aktiivisuuden kannalta merkittävin. (Chopade, Mahadik, Sathiyarayanan & Nikam 2019.)

Bakuchiolia verrataan usein ikääntymisen merkkejä ehkäisevien ominaisuuksiensa vuoksi synteettisesti valmistettavaan retinoliiniin. Bakuchiol vähentää iholla auringon ultraviolettisäteiden

aiheuttaman valovanhenemisen synnyttämiä muutoksia kuten juonteita, veltostumista sekä epätasaista ja lisääntyntä pigmentaatiota. Bakuchiolin käyttö ei aiheuta iholle epätoivotu-
tuja sivuvaikutuksia, kuten polttelua, kutinaa tai ihon kuoriutumista, joita retinolin käyttö
saattaa aiheuttaa. Bakuchiolin on tutkittu vaikuttavan esimerkiksi retinoiinihapporeseptorei-
den geenien modulaatioon sekä kollageenin ja soluväliaineen synteesientsyymien sääntelyn li-
sääntymiseen. Ihon vanhenemiseen liittyvässä kliinisessä tutkimuksessa bakuchiolin on todettu
vähentävän tilastollisesti merkittävästi juonteita ja pigmenttimuutoksia sekä kiinteyttävän
ihoah kahdesti päivässä käytettynä 12 viikon testijakson aikana. (Dhaliwal ym. 2018, 289-290.)

Ikääntymisen merkkejä ehkäisevien vaikutusten lisäksi bakuchiolilla on tieteellisesti todettu
olevan useita erityisesti epäpuhtaan ja akneihon hoitoon sopivia ominaisuuksia. Sen voimak-
kaan antibakteeriset vaikutukset, kuten kyky estää aknea aiheuttavan *Propionibacterium ac-*
nes -bakteerin ja muiden mikro-organismien kasvua hillitsevät aknea sekä sen aiheuttamaa
tulehdusta iholla. Lisäksi bakuchiolin on tutkittu kykenevän hillitsemään hormonien aiheutta-
maa aknea alentamalla tehokkaasti 5- α -reduktaasi-entsyymien muodostumista iholla. 5- α -
reduktaasi-entsyymit muuttavat testosteronia dihydrotestosteroniksi eli DHT:ksi, joka sitou-
tuu talirauhasten androgeenireseptoreihin aiheuttaen huokosten laajenemista sekä liiallista
öljyntuotantoa. Ylimääräinen öljy tukkii ihohuokosia ja mahdollistaa siten tulehdusta sekä ak-
nea aiheuttavien bakteerien lisääntymisen iholla. (Chaudhuri & Marchio 2011, 503-504.)

Erityisesti ikääntyvän sekä epäpuhtaan ihon hoidossa hyödyllisen bakuchiolin on todettu sopi-
van myös herkälle ja helposti reagoivalle iholle, sillä sen ei ole HRIPT-testissä (Human Repeat
Insult Patch Testing) todettu aiheuttavan iholla ärsytystä tai herkistymistä. Toisin kuin reti-
noli, bakuchiol ei aiheuta valoherkkyyttä, joten sitä voi käyttää ympäri vuorokauden ilman,
että ihoa suojataan auringon ultraviolettisäteiltä. (Chaudhuri & Marchio 2011, 510.)

6.6 Hamppuöljy

Hamppu (*Cannabis sativa*) on yksi vanhimmista ja monikäyttöisimmistä ihmisen käyttämistä
kasveista. Ihmiskunta on todistetusti hyödyntänyt hampppua esimerkiksi kankaiden valmistuk-
seen sekä ravinnoksi jo vuodesta 2800 eKr lähtien. Kasvatusmielessä hamppu on ekologinen
vaihtoehto, sillä sato vaatii hyvin vähän lannoitusta. 1930-luvun lopulla monet länsimaat kiel-
sivät kasvin käytön sen huumaaavien vaikutusten vuoksi, mutta 1990-luvun alussa hampppua
alettiin jälleen käyttää eri tarkoituksiin. (Sapino, Carlotti, Peira & Gallarate 2005, 227.) EU:n
kosmetiikka-asetuksessa kielletään kannabidiolia (CBD) sisältävien kannabiskasvin osien tai
niistä saatavien aineiden käyttö kosmeettisissa valmisteissa. Kannabidioli on yksi kannabiksen
sisältämistä kannabinoideista. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2019b.) Hampun siemenet tai
niistä valmistettu hamppuöljy eivät sisällä CBD:tä, THC:tä tai muita kannabinoideja (Vogl,
Mölleken, Lissek-Wolf, Surböck & Kobert 2004). Hamppuöljy on eri tuote kuin kannabiskasvin
muista osista valmistettava kannabisöljy.

Hamppuöljyllä on lukuisia positiivisia vaikutuksia iholle. Sen ravitseva koostumus sisältää runsaasti tyydyttymättömiä rasvahappoja, kuten oleiini-, steariini- sekä alfa-linoleenihappoa. Tyydyttymättömät rasvahapot lievittävät iho-ongelmia kuten kuivuutta ja kutinaa sekä häivyttävät esimerkiksi ikääntymisen merkkejä iholta. (Sapino, Carlotti, Peira & Gallarate 2005, 227.) Hamppuöljyn sisältämät monitydyttymättömät rasvahapot pehmentävät ja kosteuttavat ihoa sekä edistävät veden säilymistä epidermiksessä. Epidermis pysyy kosteutettuna, joustavana ja terveenä, kun siihen on sitoutunut tarpeeksi vettä. (Al Jourdi ym. 2019.) Kliiniset tutkimukset ovat osoittaneet hamppuöljyn helpottavan myös ekseemasta tai eryteemasta kärsivän ihon oireilua (Sapino, Carlotti, Peira & Gallarate 2005, 227).

Rasvahappojen lisäksi hamppuöljy sisältää muitakin ihoa hoitavia ainesosia, kuten antioksidanttista E-vitamiinia, mineraaleja ja lesitiiniä (Sapino, Carlotti, Peira & Gallarate 2005, 227). Hamppuöljyllä on tutkittu olevan tulehdusenvastaisia, antibakteerisia ja ihovaurioiden paranemista nopeuttavia ominaisuuksia, joiden lisäksi se kykenee elvyttämään ihoa sekä hiuksia. (Al Jourdi ym. 2019.)

6.7 Sodium PCA

Sodium PCA tai natrium PCA (pyrrolidone carboxylic acid) on yksi iholla luontaisesti esiintyvistä kosteustekijöistä. Ihon uloin kerros eli marraskesi tai sarveiskerros sisältää suuren määrän vesiliukoisia yhdisteitä, jotka ovat pääosin aminohappoja tai niiden johdannaisia. Yhdisteitä ovat esimerkiksi PCA, urokaanihappo, maitohappo sekä urea. 30 prosenttia sarveiskerroksen aminohapoista ja niiden johdannaisista muodostuu sodium PCA:sta. Sarveiskerroksen yhdisteet tunnetaan paremmin kollektiivisella nimellä NMF, eli natural moisturising factor, joka sijaitsee tarkemmin ihon korneosyyteissä. NMF:n osana olevat kemikaalit, erityisesti sodium PCA, ovat erittäin hygroskooppisia. Ne imevät ympäristöstä kosteutta siihen pisteeseen saakka, että liukenevat lopulta itse iholle muodostuneeseen kosteuteen ja ovat siten erittäin tehokkaita humektantteja. Biologisesti NMF mahdollistaa sarveiskerroksen uloimpien kerrosten säilyttävän vettä iholla ja täten suojaavan ympäristön kuivattavalta vaikutukselta. Keraatiini, joka on sarveiskerroksen tärkein rakennetta antava proteiini, tarvitsee ihon luonnollisia kosteustekijöitä säilyttääkseen elastisuutensa. (Harding, Watkinson, Rawlings & Scott 2001.)

Kosmetiikkatuotteissa käytetty sodium PCA valmistetaan aminohapoista johtamalla. Erittäin tehokkaana humektanttina, eli kosteutta sitovana ja säilyttävänä ainesosana, sodium PCA sopii erinomaisesti kaikkien ihotyyppien kosteutukseen, sillä sen allergisoimaton koostumus ei ärsytä herkkääkään ihoa. Sodium PCA on myös epäkomedogeeninen, eli se ei tuki epäpuhtaan tai rasvoittuvan ihon huokosia. (Michalun & Dinardo 2015, 289.)

6.8 AHA-hapot

Egyptin kuningatar Kleopatran kauneusrutiineihin tiedetään kuuluneen kylpeminen happamassa maidossa. Muinaisessa Egyptissä happaman maidon ihoa kaunistavan vaikutuksen syitä ei vielä tiedetty, mutta nykyaikana sen on tutkittu sisältävän runsaasti maitohappoa, joka on yksi AHA-happojen muodoista. AHA- eli alfahydroksihappojen sanotaan käynnistäneen modernin ajan kosmetiikkavallankumouksen, sillä niiden vaikutuksen katsotaan olevan kosmetiikenteollisuuden näkökulmasta huomattavasti muita raaka-aineita suurempi. AHA-happojen tehokkuuden voidaan sanoa muuttaneen tapaa suhtautua kosmetiikkaan, sillä ne auttoivat havaitsemaan tuotteissa käytettyjen raaka-aineiden vuorovaikutuksen ihon anatomian ja fysiologian kanssa. (Michalun & Dinardo 2015, 3-4.) 1980 ja 1990 lukujen vaihteessa AHA-happoja alettiin käyttämään runsaasti erilaisissa koostumuksissa niiden ikääntymisen merkkejä sekä pigmenttiläiskiä tasoittavien ominaisuuksien vuoksi (Barros & Barros 2020).

Myös hedelmähappoina tunnettuja AHA-happoja käytetään kosmetiikkatuotteissa niiden ihoa kosteuttavien, pehmentävien sekä kuorivien ominaisuuksien takia. AHA-happoja on useita erilaisia, ja niiden vaikutukset ihoon vaihtelevat eri happojen välillä sekä esimerkiksi tuotteen pH-arvon mukaan. Yleisesti niiden tiedetään myös tasoittavan ihon sävyä ja pieniä juonteita, vaalentavan pigmenttimuutoksia sekä pehmentävän ihon pintaa parantamalla sen kosteuspitoisuutta. AHA-happojen vaikutukset perustuvat niiden kykyyn normalisoida ihon paksuuntunut sarveiskerrosta kuorimalla sen pintaa. (Michalun & Dinardo 2015, 102-103.)

Alfa-hydroksihapot vaikuttavat iholla monin eri tavoin. Ne kosteuttavat, tukevat ihon uusiutumista, lisäävät ihon uloimman kerroksen eli sarveiskerroksen keramidipitoisuutta ja vahvistavat ihon suojakerrosta. AHA-hapot tukevat keratinosyyttien eriytymistä, joka puolestaan ehkäisee korneosyyttien takertumista toisiinsa ja tekee ihon pinnasta sileämmän. (Harding, Watkinson, Rawlings & Scott 2001.)

6.9 Valkohytykkä

Myös tremellana tunnettu valkohytykkä (*Tremella fuciformis*) on runsaasti bioaktiivisia yhdisteitä sisältävä hyytelösieni, jota on käytetty lääkinnällisiin tarkoituksiin kiinalaisessa lääketieteessä vuosisatojen ajan. Useat viime vuosikymmenten aikana tehdyt tutkimukset ovat osoittaneet valkohytykkäsienen sisältämällä polysakkarideilla olevan useita terveyttä edistäviä bioaktiivisia ominaisuuksia. Niillä on todettu olevan esimerkiksi antioksidanttisia, tulehdusta ehkäiseviä, hypoglykeemisiä, immunomoduloivia ja ikääntymisen merkkejä ehkäiseviä vaikutuksia. Valkohytykkäsienen polysakkaridit kykenevät myös tehokkaasti vähentämään kosteuden haihtumista iholta ja hidastamaan kollageenin hajoamista. (Wu, Wei, Zhang, Linhardt, Sun & Zhang 2019.)

Polysakkaridien lisäksi valkohytykkäsieni sisältää suuria määriä proteiineja ja vitamiineja sekä runsaasti erilaisia aminohappoja. Kosmetiikan raaka-aineena valkohytykkäsieni sopii ominaisuuksiensa ansiosta erityisesti kosteuttaviin ja juonteita häivyttäviin tuotteisiin. Tutkimusten mukaan sillä on myös auringon UV-säteilyltä suojaavia ominaisuuksia. (Lin & Tsai 2019.) Valkohytykkäsienestä valmistettu uute kykenee sitomaan itseensä jopa 500 kertaa oman painonsa verran kosteutta. Tämän ominaisuuden ansiosta sitä käytetään usein tuotteissa hyaluronihapon korvikkeena erityisesti Kiinassa ja Japanissa. (Hyde, Bahkali & Moslem 2010.)

6.10 Buritiöljy

Elämän puuna tunnettu maurinpalmu eli buritipuu (*Mauritia flexuosa*) on amazonilainen palmupuu, jonka kypsistä hedelmistä saadaan väriltään punertavan keltaista, runsaan vitamiini- ja ravinnepitoista buritiöljyä. Perinteisesti buritiöljyä on käytetty palovammojen hoitoon, sekä nopeuttamaan ihovaurioiden paranemista ja helpottamaan niiden kipua. Koostumuksensa ansiosta buritiöljy nopeuttaa kudosten paranemista sitomalla itseensä paranemisprosessin aikana haavassa syntyviä vapaita radikaaleja. Myös korkea rasvahappopitoisuus edistää ihovaurioiden paranemista nopeuttamalla arpeutumiseen tarvittavien kollageenikuitujen muodostumista. (Silva & Pighinelli 2017.)

Paljon yksittäistyydyttymättömiä rasvahappoja sisältävä buritiöljy sisältää vain hieman monityydyttymättömiä rasvahappoja, minkä ansiosta sen hapettumisstabiilisuus on korkea. Buritiöljy sisältää runsaasti antioksidanttisia ainesosia kuten beetakaroteenia ja tokoferolia eli E-vitamiinia. Antioksidantit neutraloivat auringon UV-säteilyn aiheuttamia vapaita radikaaleja sekä korvaavat niiden tuhoamaa A-vitamiinia. (Freitasa ym. 2017.) Yksi tärkeimmistä *Mauritia Flexuosa* Fruit Oilin eli buritiöljyn sisältämistä yhdisteistä on askorbiinihappo eli C-vitamiini, jota esiintyy hedelmässä runsaasti. Vesiliukoista C-vitamiinia muodostuu kasveissa ja lähes kaikissa eläimissä, mutta ei ihmisessä. C-vitamiini on iholle tärkeä ainesosa, sillä se edistää niin ihon uudistumista kuin kollageenin muodostumistakin. Buritipuun hedelmät ovat erityisen tunnettuja myös suuresta beetakaroteenipitoisuudestaan, sillä ne sisältävät jopa 20 kertaa enemmän beetakaroteenia kuin porkkanat. (Silva & Pighinelli 2017.)

Ihovaurioiden paranemista edistävien ja antioksidanttisten ominaisuuksiensa lisäksi buritiöljy kykenee myös voitelemaan sekä uudistamaan ihon pinnan hydrolipidikalvoa, joka altistuu sijaintinsa vuoksi herkästi vaurioille. Buritiöljyn antioksidanttiset yhdisteet suojaavat uusia ihosoluja, jotka muodostuvat syntyneen vaurion kohdalle. (Silva & Pighinelli 2017.)

6.11 Koivunmahla

Koivunmahla on pohjoisen leveysasteen koivuista saatava ravintoliuos, joka sisältää puun talven ajaksi varastoimia ravintoaineita. Varhaisin keväällä virtaavan mahlan tehtävä on ravita koivuja niiden aloittaessa kasvukautensa. Pääosin vedestä koostuva koivunmahla on pH-

arvoltaan lievästi hapanta, ja se sisältää luonnollisten sokereiden lisäksi erilaisia hedelmähappoja, C-vitamiinia sekä hivenaineita kuten kalsiumia, kaliumia ja magnesiumia. (Arktiset Aromit Ry.) Koivunmahlan on tutkittu sisältävän lisäksi useita erilaisia epäorgaanisia kationeja sekä anioneja (Wawer, Bilek & Sosnowski 2018). Koivunmahlaa on käytetty perinteisesti luonnollisena lääkeaineena kaikkialla, missä koivuja kasvaa. Erinäisten kansanperinteiden mukaan koivulla on uskottu olevan parantavia vaikutuksia, minkä vuoksi siitä saatavaa mahlaa on käytetty muun muassa hoitamaan ihottumaa ja hiustenlähtöä. (Michalun & Dinardo 2015, 122.)

Koivunmahlaa sisältävien tuotteiden suosio on noussut skandinaavisten kosmetiikkayritysten ansiosta Euroopassa ja Aasian markkinoilla. Erityisen suosittuja koivunmahlaa sisältävät tuotteet ovat Koreassa, jossa niiden punoitusta ja ihon tulehdusta hillitsevät ominaisuudet sopivat korealaisten suosimaan ihonhoitorutiiniin. (Gamboa, Krohn, Rahman, Senior, Shehan, & Woolworth 2020.) Ravinteikkuutensa ansiosta mahla toimii erinomaisena korvaajana kosmetiikka-tuotteissa käytetylle vedelle (Boroduškis ym. 2017).

Kansanperinteiden ja viimeisimpien tieteellisten tutkimusten mukaan koivunmahlalla on useita erilaisia terveyttä edistäviä ominaisuuksia. Koivunmahlauute suojaa tutkitusti ihoa auringon UV-säteiden aiheuttamilta vaurioilta sekä DNA-vaurioilta ja nopeuttaa niiden korjaantumista. Lisäksi koivunmahlauutteen on tutkittu toimivan tehokkaana antioksidanttina, eli suojaavan ihoa esimerkiksi vapaiden radikaalien aiheuttamalta hapettumiselta. In vitro -kokeissa koivunmahlalla on todettu olevan myös tulehduksenvastaisia ominaisuuksia, jotka rauhoittavat ärtynyttä ihoa. (Softa, Percoco, Lati & Bony 2019.)

Ihoa suojaavien ominaisuuksien lisäksi koivunmahlan hyödyllisyyttä kosmetiikan raaka-aineena tukevat sen in vitro -kokeissa todetut ominaisuudet ihon kosteustekijöiden eli NMF:n (natural moisturizing factor) vahvistajana. Koivunmahla pystyy myös säätelemään ihoa suojaavan bariäärin osatekijöiden tuotantoa. (Moriyama, Naru, Misaki & Hayashi 2009, 159.) Viimeaikaisten tutkimusten mukaan koivunmahlalla on todettu olevan myös antiradikaalisia vaikutuksia. (Boroduškis ym. 2017).

7 Oppaan toteutus

Idea opinnäytetyöhön ja sen toiminnalliseen osaan eli raaka-aineoppaaseen sai alkunsa joulukuussa 2019, kun opinnäytetyön tekijät olivat työharjoittelussa yhteistyökumppani Transmerilla. Molemmat suorittivat harjoittelunsa yrityksen verkkokauppojen parissa, mikä käynnisti mietteet yrityksen asiantuntijuutta tukevasta sisällöstä. Ajatus luonnonkosmetiikan raaka-aineita käsittelevästä oppaasta syntyi lopullisesti toisen opinnäytetyön tekijän harjoitteluohjajan kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta.

Raaka-aineoppaan suunnittelu aloitettiin yhdessä opinnäytetyön yhteistyökumppanin edustajan kanssa. Oppaan sisällöksi valikoitiin luonnonkosmetiikan raaka-aineita, jotka ovat tällä hetkellä trendikkäitä ja joita verkkokaupassa myytävät tuotteet sisältävät. Useimpien raaka-aineiden haluttiin olevan hieman harvinaisempia, jotta raaka-aineopas toisi uutta tietoa myös asiakkaille, jotka ovat jo perehtyneet kosmetiikan raaka-aineisiin syvemmin.

Opinnäytetyön kirjoittaminen aloitettiin keväällä 2020, jolloin lähteinä käytettiin pandemian takia suljettujen kirjastojen vuoksi enimmäkseen verkkolähteitä. Teoreettisen viitekehyksen muodostaminen aloitettiin määrittelemällä keskeisiä termejä ja perehtymällä kosmetiikan kannalta tärkeisiin aikakausiin. Seuraavaksi koottiin kosmetiikan raaka-aineista kertova teoriaosuus, johon valittiin joitakin raaka-aineoppaan ainesosia syvempään tarkasteluun. Ainesosien valintaan vaikutti esimerkiksi niistä saatavilla olevan tutkimustiedon määrä.

Teoriaosuuden tietoja hyödynnettiin opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa eli kuluttajille suunnatussa luonnonkosmetiikan verkkokaupan raaka-aineoppaassa. Koska teoriapohjaan sisällytettiin vain osa oppaassa esiintyvistä raaka-aineista, oppaan teksteissä hyödynnettiin myös kirjallisia ja sähköisiä lähteitä. Teoriaosuus tukee raaka-aineopasta sen sisältämien ainesosien taustatietojen ja luonnonkosmetiikan tarinan avulla. Raaka-aineilla on oma historiaansa, joka kytkeytyy vahvasti kosmetiikan ja sen käytön historiaan. Raaka-aineoppaassa kerrotaankin lyhyesti myös ainesosien historiasta.

Oppaassa raaka-aineita käsiteltiin teoriapohjaa kuluttajaystävällisemmin ja keskityttiin teellisen tiedon sijaan niiden käytännönläheisempiin vaikutuksiin, kuten sopivuuteen eri ihotyypeille sekä vaikutuksiin esimerkiksi iho-ongelmien hoidossa. Opas kirjoitettiin selkeällä ja kuvailevalla tyyllillä, jotta raaka-aineet tulisivat tutuksi kaikille verkkokaupassa asioiville. Oppaan sisältöä tullaan hyödyntämään verkkokaupassa pysyvänä sisältönä, jolloin sen tiedot siirretään verkkokaupan alustaan. Raaka-aineoppaasta tehtiin ulkoasultaan selkeä sekä mahdollisimman neutraali, jotta se toimisi myös esimerkiksi tulostettuna materiaalina. Oppaan sivujen ylä- ja alareunojen väriksi valittiin Joliele tunnusomainen vaalea turkoosinvihreä.

Kuvio 4: Raaka-aineoppaan ulkoasu

Raaka-aineoppaasta tehtiin hyödyllinen kaikille kosmetiikan ystäville, joten oppaassa käsiteltiin yleisiä ja trendikkäitä ainesosia sekä kerrottiin niiden ominaisuuksista selkeällä ja yksinkertaisella tavalla. Opas tarjoaa monipuolista tietoa esimerkiksi ainesosien valmistuksesta sekä niiden vaikutuksista ihoon, jonka vuoksi sisältö on kiinnostavaa myös valveutuneempien kosmetiikan kuluttajien näkökulmasta. Luonnonkosmetiikan ainesosien alkuperästä haluttiin kertoa, sillä luonnonkosmetiikan kuluttajat ovat usein kiinnostuneita käyttämiensä ainesosien luonnonmukaisuudesta. Oppaan tietojen haluttiin toimivan tarvittaessa myös yrityksen koulutusmateriaalina.

Raaka-aineopas toteutettiin PowerPoint-ohjelmalla, josta se siirrettiin opinnäytetyöhön. Valmis raaka-aineopas toimitettiin yhteistyökumppanille sekä kuvatiedostona että PowerPoint-tiedostona, jotta sitä olisi helppo hyödyntää mahdollisimman monipuolisesti. Kuvatiedoston voi tulostaa esimerkiksi koulutusmateriaaliksi tai lähettää helposti eteenpäin liitteenä. PowerPoint-tiedostosta oppaan tekstejä voi kopioida esimerkiksi suoraan verkkokaupan alustaan.

8 Pohdinta ja toteutuksen arviointi

Opinnäytetyön teoriaosuudessa kuvattiin kosmetiikan kehitystä historiasta tähän päivään sekä käsiteltiin luonnonkosmetiikan nykyaikaista määritelmää ja ilmiötä tämän hetken trendinä. Teoriapohjassa käsiteltiin myös syvemmin muutamia raaka-aineoppaan sisältämiä trendikkäitä ainesosia ja niiden alkuperää. Teoriaosuudessa selvitettiin, miten alun perin ainoastaan luonnon ainesosista valmistettu kosmetiikka on ajan saatossa muovaantunut synteettisistä raaka-aineista valmistetuksi ja lähtenyt sitten kehityksessä takaisin luonnollisempaan suuntaan.

Aiheen rajaaminen ei tuottanut hankaluuksia, vaikka kosmetiikan historiaan liittyvää aineistoa löytyi runsaasti. Olisi ollut kiinnostavaa löytää enemmän tietoa suomalaista kosmetiikan

historiaa koskien, mutta aiheeseen liittyviä lähteitä oli saatavilla vain vähän. Raaka-aineoppaaseen valittuihin ainesosiin liittyviä lähteitä löytyi rajallisesti, joten aiheiden rajaamisessa huomioitiin saatavilla oleva tieto. Luonnonkosmetiikan määrittelyssä käytettiin apuna yleisten sertifiointitahojen kriteereitä, sillä luonnonkosmetiikalle ei ole lainmukaista määritelmää.

Teoriaosuudelle asetetut tavoitteet saavutettiin opinnäytetyön tekijöiden mielestä hyvin. Kosmetiikan kehitystä kuvattiin useiden eri aikakausien ajalta, jolloin saatiin aikaan eheä aikajana ihmiskunnan historian varhaisilta ajoilta tähän päivään saakka. Opinnäytetyön sitoivat nykyhetkeen sen luonnonkosmetiikkaa käsittelevät osat, joissa kerrottiin luonnonkosmetiikan muotoutumisesta nykyajan trendiksi.

Tiivis yhteydenpito oli opinnäytetyöprosessin aikana välttämätöntä, sillä opinnäytetyö tehtiin parityönä. Tiiviin yhteistyön ansiosta työn osioita ei jaettu tekijöiden kesken, vaan molemmat suunnittelivat ja toteuttivat jokaista aihealuetta. Tällä tavoin jokaista osa-aluetta saatiin täydennettyä sujuvasti, mikä oli parityön hyviä puolia. Opinnäytetyön tekijät kokivat yhteistyön sujuneen hyvin ja työmäärän jakautuneen tasaisesti. Haasteita parityöhön tuotti keväällä alkanut pandemia, jonka vuoksi työtä koskevat tapaamiset hoidettiin puhelimitse. Kirjastojen sulkeutumisen takia lähteiden hankinta vaikeutui muutamiksi kuukaussiksi ja opinnäytetyön alkuvaiheessa käytettiin ainoastaan sähköisiä lähteitä. Lähteiden löytäminen oli paikoitellen haastavaa, ja sen vuoksi työ eteni alkuvaiheessa hieman hitaasti.

Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimi Ab Transmeri Oy, jonka luonnonkosmetiikkaa myyväle verkkokaupalle suunniteltiin ja toteutettiin luonnonkosmetiikan raaka-aineopas. Opinnäytetyön toiminnallisen osuuden tavoitteena oli tuottaa yhteistyökumppanin verkkokauppaan ajatonta sisältöä, joka toisi yrityksen asiakkaille tietoa erilaisista trendikkäistä luonnonkosmetiikan raaka-aineista. Raaka-aineoppaan tavoitteena oli luoda yrityksestä entistä asiantuntevampi kuva ja tukea kosmetiikkatuotteiden myyntiä.

Raaka-aineopas voidaan julkaista verkkokaupassa joko yhtenä kokonaisuutena tai sen sisällöstä voidaan tehdä luonnonkosmetiikan raaka-aineista kertova juttusarja, jossa raaka-aineita julkaistaan sivuilla yksi kerrallaan. Oppaan tietoja voidaan hyödyntää verkkosivuilla myös tuotteiden tuotekuvauksissa. Tulostettuna raaka-aineopasta voi lisäksi käyttää esimerkiksi henkilökunnan tai tuotteiden myyjien koulutusmateriaaleissa. Tulevaisuudessa opasta voi laajentaa uusilla raaka-aineilla verkkokaupan tuotevalikoiman, tarpeiden ja kosmetiikan trendien kehittyessä.

Ohjaaja ja opinnäytetyön tekijät arvioivat opinnäytetyön. Työn tekijät arvioivat opinnäytetyön keskustelussa, jossa käytiin läpi työn tavoitteet ja niiden saavuttaminen. Kokonaisuudessaan opinnäytetyön tekeminen oli pitkäjänteinen prosessi, jollaista opinnäytetyön tekijät eivät olleet aiemmin toteuttaneet. Työtä tehdessä opittiin paljon kosmetiikan raaka-aineista, tiedonhausta ja tieteellisen tekstin kirjoittamisesta. Myös työn jäsentely ja eri vaiheiden

hahmottaminen oli omalla tavallaan opettavaista. Opinnäytetyön toteutus onnistui hyvin, joskin sitä olisi sujuvoittanut entisestään säännöllisempi kommunikointi työn ohjaajan ja yhteistyökumppanin kanssa.

Opinnäytetyön toiminnallisen osuuden eli raaka-aineoppaan arvioi myös yhteistyökumppanin edustaja. Yhteistyökumppani Transmerin edustajan kanssa käytiin arviointikeskustelu, jossa opinnäytetyö arvioitiin sanallisesti. Yhteistyökumppanin edustaja antoi keskustelussa raaka-aineoppaasta positiivista palautetta ja arvioi työn toteutuneen toiveiden mukaisesti. Edustajan mielestä oppaan sisältö oli hyvä ja monipuolinen. Ainesosien kuvaukset arvioitiin selkeiksi ja sopivan pituisiksi, jotta verkkokaupan asiakkaiden kiinnostus säilyisi tekstin lukemisen ajan. Yhteistyökumppanin edustaja arvioi tekstin olevan sopivaa myös tuotteiden markkinointia varten. Edustaja antoi positiivista palautetta siitä, miten teoriaosuudesta poimitut tekstit saatiin muutettua oppaaseen kuluttajaystävällisiksi ja selkeiksi. Yritys hyödyntää raaka-aineopasta monin eri tavoin. Raaka-aineopas julkaistaan Jolie-verkkokaupassa kokonaisena oppaana ja siitä tulee pysyvä osa verkkokaupan sisältöä. Opasta käytetään tuotteiden markkinoinnissa esimerkiksi linkittämällä sivuston tuotekuvauksiin oppaan raaka-aineista kertovia sivuja. Oppaan sivuja nostetaan myös uutiskirjeeseen sekä sosiaalisen median kanaviin. Yhteistyökumppanin edustaja arvioi oppaan tekstit hakukoneoptimointiin sopiviksi, joten yrityksen verkkokaupan on mahdollista saada enemmän näkyvyyttä raaka-aineiden hauissa.

Lähteet

Painetut

Barros, C. & Barros, R. 2020. Natural and Organic Cosmetics: Definition and Concepts.

Chang, Y. 2011. Consumer and Formulator of Natural Cosmetics: Understanding and Integrating Each Other's Needs. Teoksessa Dayan N. & Kromidas L. 2011. Formulating, Packaging, and Marketing of Natural Cosmetic Products. New Jersey: John Wiley & Sons.

Chong, B., Blank, L., McLaughlin, R., Nielsen, L. 2005. Microbial hyaluronic acid production. Applied Microbiology and Biotechnology.

Dhaliwal, S., Rybak, I., Ellis, S.R., Notay, M., Trivedi, M., Burney, W., Vaughn, A.R., Nguyen, M., Reiter, P., Bosanac, S., Yan, H., Foolad, N. & Sivamani, R.K. 2018. Prospective, randomized, double-blind assessment of topical bakuchiol and retinol for facial photoageing. British Journal of Dermatology 180/2018.

Duber-Smith, D. 2011. The Natural Personal Care Market. Teoksessa Dayan N. & Kromidas L. 2011. Formulating, Packaging, and Marketing of Natural Cosmetic Products. New Jersey: John Wiley & Sons.

Garrison, M. & Dayan, N. 2011. Formulating Cosmetics with Natural Oils, Fats, Butters, and Waxes. Teoksessa Dayan N. & Kromidas L. 2011. Formulating, Packaging, and Marketing of Natural Cosmetic Products. New Jersey: John Wiley & Sons.

Guichard, S. & Roulier, V. 2015. Colored Facial Cosmetics. Teoksessa Draelos, Z. 2015. Cosmetic Dermatology: Products and Procedures. New Jersey: John Wiley & Sons.

Harding, Watkinson, Rawlings & Scott 2001. Dry skin, moisturization and corneodesmolysis. International Journal of Cosmetic Science 22/2001.

Jones, G. 2010. Beauty Imagined: A History of the Global Beauty Industry. Oxford: Oxford University Press.

Khabarov, V.N., Boykov, P.Y., Selyanin, M.A. & Polyak, F. 2015. Hyaluronic Acid: Production, Properties, Application in Biology and Medicine. New Jersey: John Wiley & Sons.

Kiistala, M. 2004. Ruusuvettä ja koivunlehtiä. Helsinki: Nemo.

Kokko, K. 2015. Aidosti kaunis. Helsinki: Cozy Publishing.

Maacron, F.M. 2015. Natural Beauty Alchemy. Woodstock: The Countryman Press.

Marsh, M. 2009. *Compacts and Cosmetics*. South Yorkshire: Pen & Sword Books.

Moriyama, M., Naru, E., Misaki, Y. & Hayashi, A. 2009. Effect of Birch (*Betula platyphylla* Sukatchev var. *japonica* Hara) sap on cultured human epidermal keratinocyte differentiation. *International Journal of Cosmetic Science* 31/2009.

Newswire, P.R. 2016. Natural and Organic Personal Care Products Market, Anticipating Global Revenue to Exceed USD 21,776.9 Mn by 2024. PR Newswire US.

Pavicic, T., Gauglitz, G., Lersch, P., Schwach-Abdellaoui, K., Malle, B., Korting, H. & Farwick, M. 2011. Efficacy of Cream - Based Novel Formulations of Hyaluronic Acid of Different Molecular Weights in Anti-Wrinkle Treatment. *J Drugs Dermatol*.

Raipala-Cormier, V. 2004. *Luonnonkaunis: Yrtit ja luontaishoidot naisen kauneuden ja terveyden tukena*. Helsinki: WSOY.

Rähse, W. 2020. *Cosmetic Creams: Development, Manufacture and Marketing of Effective Skin Care Products*. New Jersey: John Wiley & Sons.

Sahota, A. 2014. *Sustainability: How the Cosmetics Industry Is Greening Up*. New Jersey: John Wiley & Sons.

Sapino, S., Carlotti M., Peira, E. & Gallarate, M. 2005. Hemp-seed and olive oils: Their stability against oxidation and use in O/W emulsions. Turin: *Journal of Cosmetic Science*.

Sivalenka, R. & Putrevu, M. 2011. *Ayurvedic Ingredients in Cosmetics*. Teoksessa Dayan N. & Kromidas L. 2011. *Formulating, Packaging, and Marketing of Natural Cosmetic Products*. New Jersey: John Wiley & Sons.

Wawer, J., Bilek, M. & Sosnowski, S. 2018. The energy consumption during the birch tree sap concentration process using the reverse osmosis system. *Econtechmod: An International Quarterly Journal on Economics of Technology and Modelling Processes* 07/2018.

West Kurz, S. & Monte, T. 2011. *Herätä kauneutesi, hyvinvointia luonnosta Dr. Hauschkan taapaa*. Lempinen, U. Helsinki: Gummerus Kustannus.

Sähköiset

Al Jourdi, H., Popescu, C., Udeanu, D., Arsene, A., Sevastre, A., Velescu, B. & Lupuliasa, D. 2019. Comparative Study Regarding the Physico-Chemical Properties and Microbiological Activities of *Olea Europaea* L. Oil and *Cannabis Sativa* L. Seed Oil Obtained by Cold Pressing. http://www.revistafarmacia.ro/201905/2019-05-art-02-AlJourdi_Udeanu_Lupuliasa_759_763.pdf

Arktiset Aromit Ry. Erikoisluonnontuotteet: Mahla. Viitattu 17.6.2020. <https://www.arkti-setaromit.fi/fi/erikoisluonnontuotteet/mahla/>

Blondell, R. 2013. *Helen of Troy: Beauty, Myth, Devastation*. Viitattu 27.10.2020. https://books.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=S_l6oYzGt1AC&oi=fnd&pg=PP2&dq=greek+beauty+%&ots=C-ftyfPxtq&sig=rrdTARV6HdnG8AWoD3_ce_o67hs&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Boroduškis, M., Kaktiņa, E., Blāķe, I., Nakurte, I., Dzabijeva, D., Kusiņa, I., Mičule, S. & Ramata-Stunda, A. 2017. Chemical characterization and in vitro evaluation of birch sap and a complex of plant extracts for potential use in cosmetic anti-ageing products. Viitattu 24.9.2020. http://eeb.lu.lv/EEB/201703/EEB_XV_Boroduskis.pdf

Bylka, W., Znajdek-Awizeń, P., Studzińska-Sroka, E. & Brzezińska, M. 2013. *Centella asiatica* in cosmetology. Viitattu 22.10.2020. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3834700/>

Chandrasiri, K.G.N.S. & Wijesekara, N.M. 2019. Identifying the Factors Affecting the Consumer's Purchase Tendency Towards Herbal Cosmetics: A Research Based on Minuwangoda Divisional Secretariat. Viitattu 25.10.2020. http://slfue.org/images/SLFUE_2019_WUSL/proceedings/Proceedings-2019.pdf#page=108

Chaudhuri, R. & Marchio, F. 2011. Bakuchiol in the Management of Acne-affected Skin. *Cosmetics & Toiletries* 7/2011. Viitattu 7.9.2020. https://www.researchgate.net/profile/Ratan-Chaudhuri/publication/284931325_Bakuchiol_in_the_management_of_acne-affected_Skin/links/566c70a708ae1a797e3d8958/Bakuchiol-in-the-management-of-acne-affected-Skin.pdf

Chawardol, S.G. & Jain, S.B. 2019. Natural Beauty Enhancer and Cosmetic Role of Ayurveda: A Review. Viitattu 26.10.2020. <http://www.jddtonline.info/index.php/jddt/article/view/3798/2930>

CB Insights. 15 Trends Changing The Face Of The Beauty Industry In 2020. Viitattu 11.8.2020. <https://www.cbinsights.com/research/report/beauty-trends-2019/>

Chopade, J., Mahadik, K., Sathiyarayanan, L. & Nikam, A. 2019. Effect of pH and Gastrointestinal Enzymes on Stability of Psoralen, Bakuchicin and Bakuchiol using Simultaneous TLC Densitometric Method and Standardization of commercial formulations containing *Psoralea corydolia* Linn. <http://jddtonline.info/index.php/jddt/article/view/2975/2211>

De Guzman, D. 2004. Hyaluronic Acid Poised for Growth in Cosmetics.

<https://www.icis.com/explore/resources/news/2004/04/08/572173/hyaluronic-acid-poised-for-growth-in-cosmetics/>

Dr Hauschka. 2020. Yleisesittely. Viitattu 26.10.2020.

https://www.dr.hauschka.com/fi_FI/yleisesittely/pahkinankuoressa/

FI-Natura. 2020a. Luonnonkosmetiikka. Viitattu 22.5.2020. <https://www.finatura.com/luonnonkosmetiikka>

FI-Natura. 2020b. Luonnonkosmetiikka ja luomukosmetiikka. Viitattu 22.5.2020.

<https://www.finatura.com/luonnonkosmetiikan-kriteerit>

Freitasa, M.L.F., Chisté, R.C., Polachinia, T.C., Sardellaa, L.A.C.Z., Aranhac, C.P.M., Ribeiro, A.P.B. & Nicolettia, V.R. 2017. Quality characteristics and thermal behavior of buriti (*Mauritia flexuosa* L.) oil. Viitattu 9.9.2020. <http://grasasyaceites.revistas.csic.es/index.php/grasasyaceites/article/view/1687/2179>

Gamboa, J., Krohn, C., Rahman, S., Senior, N., Shehan, K., & Woolworth, K. Arbor Day Foundation. Viitattu 3.9.2020. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1260&context=honorstheses>

Hyde, K.D., Bahkali, A.H. & Moslem, M.A. 2010. Fungi—an unusual source for cosmetics. Viitattu 21.10.2020. https://www.researchgate.net/profile/Ali_Bahkali2/publication/226231469_Fungi_-_An_unusual_source_for_cosmetics/links/55f1673508aef559dc471231.pdf

Hyvää Suomesta. Erikoisluonnontuotteet myyntivaliksi. Viitattu 22.6.2020.

<https://www.hyvaasuomesta.fi/suomalainen-ruoka/suomalainen-ruokaketju/kasvikset/erikoisluonnontuotteet>

Jolie. Tarina. Viitattu 22.5.2020. <https://jolie.fi/tarina/>

Kinnunen, J., Manninen, H. & Peltola, R. 2014. Luonnontuotteet hyvinvointi ja kosmetiikka-alalla. Viitattu 24.5.2020. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/229352/Raportteja130.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Lin, C-P. & Tsai, S-Y. 2019. Differences in the Moisture Capacity and Thermal Stability of Tremella fuciformis Polysaccharides Obtained by Various Drying Processes. Viitattu 20.10.2020. <https://www.mdpi.com/1420-3049/24/15/2856/htm#B12-molecules-24-02856>

Lin, T-K., Zhong, L. & Santiago, J. 2018. Anti-Inflammatory and Skin Barrier Repair Effects of Topical Application of Some Plant Oils. Viitattu 24.9.2020. <https://www.mdpi.com/1422-0067/19/1/70/htm>

Mazzucco, A. 2019. Hyaluronic Acid: Evaluation of Efficacy with Different Molecular Weights. Viitattu 29.9.2020. https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/58850586/ijcr-1000103.pdf?1554891085=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DHyaluro-nic_Acid_Evaluation_of_Efficacy_w.pdf&Expires=1601387839&Signature=UDk5mLdu-hcwfcSnkV54LV8BUaidpSiT-CLXSC9Dshv0~N8~y9KldJ2UPC4r4HcwHJJt1OkHgZFm4WWMgg~rJAtPldGUL6EwZu25zz7YpGJO9HjHD1Ay2nCFmqrgu3z47~xBpjNsxu8SvOaFjWMWqqwVafz48Elr~Of3WQxTNUTzJAgCq7we4uShkjmio0bHuUzwYURgYN6pNFIqyFR7rLVnoNWPURj15as38enl~46gTDeNEnNhhET~HqbuZUxgLF2~Eg-bwjNZZ4TX1hyZ0cAvPqEMDKgHdfKnjoxHNc6k~83jIMh70~STAO~kSxqAVZD3u-qx2ocEYb4F0UsIbW8g__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA

Matić, M. & Puh, P. 2015. Consumers' Purchase Intentions Towards Natural Cosmetics. Viitattu 23.10.2020. <https://hrcak.srce.hr/ojs/index.php/ekonomski-vjesnik/article/view/3689/2446>

Mustafa, K. & Yildirim, G. Fruit Oils: Chemistry and Functionality. Rosehip (*Rosa canina* L.) Oil. Viitattu 23.9.2020. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-12473-1_43

Nature of Europe. 2014. Organic Certificates. Viitattu 23.10.2020. <http://natureofeurope.com/organic-certificates/>

Nyrhinen, J. & Wilska, T.-A. 2012. Kohti vastuullista ylellisyyttä? Eettiset ja ekologiset trendit sekä luksuskulutus Suomessa. Viitattu 21.5.2020. http://www.kulutustutkimus.net/nyt/wp-content/uploads/2012/05/Nyrhinen_Wilska_KTS_1_2012.pdf

Oy Transmeri Ab. Yritys. Viitattu 20.5.2020. <https://www.transmeri.fi/yritys/>

Ogunka-Nnoka, C.U., Igwe, F.U., Agwu, J., Peter O.J. & Wolugbom P.H. 2020. Nutrient and Phytochemical Composition of Centella asiatica Leaves. Viitattu 23.10.2020. <https://www.longdom.org/open-access/nutrient-and-phytochemical-composition-of-centella-asiatica-leaves.pdf>

Prakash, V., Jaiswal, N., Srivastava, M. 2017. A Review on Medicinal Properties of Centella Asiatica. Viitattu 30.9.2020. <https://www.alivedavision.com/wp-content/uploads/2017/10/A-review-on-medicinal-properties-of-Centella-asiatica.pdf>

Silva, R.F.J. & Pighinelli, L. 2017. Application of Chitosan and Buriti Oil (*Mauritia Flexuosa* L.) in Skin Wound Healing. Viitattu 21.10.2020.

https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/52960652/JABB-03-00056.pdf?1493837026=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DApplication_of_Chitosan_and_Buriti_Oil_M.pdf&Expires=1603270912&Signature=AAllNPaerY0DYkwG6qd3LI~bS4z9CO8812TPXV8KUzr33HQm4Rp2FAIBbl87hXOvIr4ilY-KXCdQvbH16FkNT9RpbSq~rrLA2TqPCdALjM9e9G9NhJh0srwOJ~HwyL2qVZ8ZqqqiyAl-mzrvYcmZUcc72glk4VG73HGDQJ8Nw3Po6Xgwky-GAyNyidcCEM4~RmytO8Sm1~A~sEX6jgh~4mNrP7N8OEmpYW457AYIAeYiT5wY99sZHil1aZ3Ae-WZMTKM8e3P~Z4v50aZp0SFmkCqnFWL-ZICWcNriAR7hCZpzEOKb2NVP2yew0AFFWcvAmcxP7VWaLmskVjtDGP8yfXdOQ__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA

Softa, M., Percoco, G., Lati, E. & Bony, P. 2019. Birch Sap (*Betula alba*) and Chaga Mushroom (*Inonotus obliquus*) Extracts Show Anti-Oxidant, Anti-Inflammatory and DNA Protection/Repair Activity In Vitro. *Journal of Cosmetics, Dermatological Sciences and Applications* 9/2019. Viitattu 3.9.2020. <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=92972>

Teknokemian Yhdistys Ry. Miten luonnonkosmetiikka eroaa ”tavallisesta” kosmetiikasta? Viitattu 13.5.2020. http://www.teknokemia.fi/fin/kosmetiikka/kosmetiikan_puheenaiheita/luonnonkosmetiikka/

The international Natural and Organic Cosmetics Association. The creation of NATRUE. Viitattu 27.10.2020. <https://www.natrue.org/who-we-are/our-history/>

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto a. Kosmetiikan eläinkokeet. Viitattu 4.11.2020. <https://tukes.fi/kosmetiikka/kosmetiikan-markkinointivaittamat/elainkokeet>

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2019b. Kosmetiikka ei voi sisältää kannabidiolia. Viitattu 4.11.2020. <https://tukes.fi/-/kosmetiikka-ei-voi-sisaltaa-kannabidiolia>

Varon, M. Eläinkokeet ja eläinperäiset raaka-aineet luonnonkosmetiikassa. Viitattu 24.9.2020. <https://www.luonnonkosmetiikka.fi/elainkokeet-ja-elainperaiset-raaka-aineet-luonnonkosmetiikassa/>

Vogl, C.R., Mölleken, H., Lissek-Wolf, G., Surböck, A. & Kobert, J. 2004. Hemp (*Cannabis sativa* L.) as a Resource for Green Cosmetics: Yield of Seed and Fatty Acid Compositions of 20 Varieties Under the Growing Conditions of Organic Farming in Austria. Viitattu 4.11.2020. https://orgprints.org/6929/1/JIHvogel2004_hempFATTYacid.pdf

Weleda. 2020. Vuodesta 1921. Viitattu 26.10.2020. <https://www.weleda.fi/weleda/taustamme/vuodesta-1921>

Winther, K., Hansen, A. & Campbell-Tofte, J. 2016. Bioactive ingredients of rose hips (*Rosa canina* L) with special reference to antioxidative and anti-inflammatory properties: in vitro studies. Viitattu 23.9.2020. <https://search.proquest.com/open-view/8017d73087270512ecafb5e4d913090c/1?pq-origsite=gscholar&cbl=3933198>

Wu, Y., Wei, Z., Zhang, F., Linhardt, R., Sun, P. & Zhang, A. 2019. Structure, bioactivities and applications of the polysaccharides from *Tremella fuciformis* mushroom: A review. *International Journal of Biological Macromolecules* 121/2019. Viitattu 8.9.2020. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S014181301834087X?via%3Dihub>

Kuviot

Kuvio 1: Luonnonkosmetiikan synty ja kehitys	16
Kuvio 2: Natrue-sertifikaatti (Nature of Europe 2014)	21
Kuvio 3: COSMOS-sertifikaatit (Nature of Europe 2014).....	22
Kuvio 4: Raaka-aineoppaan ulkoasu.....	35

Liitteet

Liite 1: Luonnonkosmetiikan raaka-aineopas	46
--	----

Liite 1: Luonnonkosmetiikan raaka-aineopas

AHA-HAPOT

INCI: Lactic/Glycolic/Citric/Malic/
Mandelic/Tartaric Acid

Alfahydroksihapot tai tutummin AHA-hapot ovat luonnossa esiintyviä happoja, jotka tunnetaan myös nimellä hedelmähapot. Kosmetiikkatuotteissa ne toimivat pitoisuudesta riippuen joko ihoa kirkastaen tai sitä kuorimalla uudistaen. AHA-hapot ovat monipuolisia tehoainesosia, sillä pitoisuudestaan ja vahvuudestaan riippuen ne tasoittavat ihon sävyä ja pieniä juonteita, parantavat ihon kosteuspitoisuutta, vaalentavat pigmenttiläiskiä tai tekevät ihon kuulaaksi ja pehmeän tuntuiseksi. AHA-hapot sopivatkin siis erityisesti ikääntyvän ihon hoitoon, jota vaivaavat juonteet tai esimerkiksi pigmenttimuutoksista johtuva epätasainen sävy. Ikääntymisen merkkien häivyttämisen lisäksi hedelmähappojen avulla voi ennaltaehkäistä ikääntymisen ja esimerkiksi auringon aiheuttamia muutoksia nuorellakin iholla.

Luonnonkosmetiikassa käytettäviä AHA-happoja on useita erilaisia ja niitä saadaan monista kasveista sekä hedelmistä kuten sokeriruo'osta, omenasta, sitrushedelmistä ja viinirypäleistä. AHA-happoja ovat maitohappo, omenahappo, mantelihappo, viinihappo, sitruunahappo ja kuorintaominaisuuksiltaan voimakkain glykolihappo. Toisin kuin mekaaniseen kuorintaan perustuvat rakeelliset kuorintatuotteet, AHA-happoja sisältävät tuotteet kuorivat ihoa irrottamalla kuollutta ihosolukkoa liuottamalla niiden välisiä sidoksia. Ihosta tulee kuorinnan jälkeen välittömästi kirkkaamman ja sileämmän näköinen.

Mille ihotyypeille AHA-hapot sopivat?

Monipuolisten ominaisuuksiensa ansiosta AHA-hapot sopivat useisiin eri kosmetiikkatuotteisiin ja haposta riippuen lähes kaikkien ihotyyppien hoitoon. Erityisen hyödyllisiä ne ovat ikääntyvän, epäpuhtaan tai kuivankarhean ihon hoidossa. Sopivan AHA-happoa sisältävän tuotteen valintaan vaikuttaa esimerkiksi hapon voimakkuus ja pitoisuus sekä se, onko kyseessä iholle jätettävä vai pois huuhdeltava tuote. Herkkäihoisten kannattaa aloittaa happojen käyttö hitaasti ja miedoilla tuotteilla, ensin vain pienelle ihoalueelle. Muistathan myös suojata ihon auringolta AHA-happoja sisältävien tuotteiden käytön jälkeen, sillä hapot saattavat herkistää ihon pintaa auringon vaikutuksille.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista AHA-happoja löytyy?

Ihon pintaa uudistavien vaikutustensa vuoksi AHA-happoja käytetään paljon kuorintatuotteissa ja kasvonaamioissa. Trendikkäitä happoja käytetään pienempinä pitoisuuksina myös kirkastavissa seerumeissa sekä kasvovesissä. AHA-happoja on useita erilaisia ja niiden INCI-nimet ovat Lactic Acid, Glycolic Acid, Citric Acid, Malic Acid, Mandelic Acid sekä Tartaric Acid.

AKTIIVIHIIILI

INCI: Charcoal Powder

Väriltään mustanpuhuvien kosmetiikkatuotteiden sävy on voimakkuudestaan huolimatta useimmiten peräisin hyvinkin luonnollisesta lähteestä: hiilestä. Viime vuosina aktiivihiihi on nostanut suosiotaan ja siitä on tullut kosmetiikkamaailmassa todella monipuolisesti hyödynnetty ainesosa. Nimensä mukaisesti erityisillä aktiivisilla ominaisuuksilla varustettu aktiivihiihi on koostumukseltaan erittäin huokoista, jonka vuoksi se kykenee imemään itseensä tehokkaasti iholla esiintyviä epäpuhtauksia. Ihonhoitotuotteiden sisältämä aktiivihiihi vetää puoleensa niin likaa, mustapäitä kuin ympäristön saasteitakin. Aktiivihiihi on suuri apu etenkin rasvoittuvalle tai epäpuhtaalle iholle, sillä se imee iholta myös ylimääräistä talia sekä bakteereja. Kun rasvoittuvan ihon tuottama ylimääräinen tali on poissa, myös ihon rasvainen kiiltely vähenee.

Aktiivihiihlä sisältävien tuotteiden säännöllinen käyttö vähentää mustapäiden, tukkeutumien ja muiden ihon epäpuhtauksien muodostumista sekä tasapainottaa ihon omaa talintuotantoa. Epäpuhtauksista kärsivän ihon lisäksi aktiivihiihlästä on hyötyä muillekin ihotyypeille erityisesti niillä alueilla, joilla esiintyy runsaasti ilmansaasteita. Päivän aikana ympäristön saasteet kerääntyvät iholle ja sen huokosiin, joista pienet aktiivihiihihiukkaset kykenevät tehokkaasti imemään niitä puoleensa. Ihonhoitotuotteiden lisäksi aktiivihiihi on imukykyisyytensä vuoksi paljon käytetty ainesosa luonnollisissa hammastahnoissa. Aktiivihiihlä sisältäviä hammastahnoja voidaan käyttää hampaiden hellävaraiseen valkaisuun, sillä ne poistavat ruokien ja juomien aiheuttamia värjäytymiä vaurioittamatta hampaiden kiillettä. Aktiivihiihlä valmistetaan polttamalla hiilipitoisia materiaaleja, kuten bambua tai kookospähkinän kuorta. Polttamisen jälkeen jäljelle jäänyt hiili lämmitetään korkeaan lämpötilaan, jolloin hiileen syntyy sen huokoinen ja tehokkaan imukykyinen pinta.

Mille ihotyypeille aktiivihiihi sopii?

Aktiivihiihi sopii erityisesti epäpuhtaan, rasvoittuvan tai tukkeutuneen ihon puhdistukseen ja hoitoon. Aktiivihiihlä sisältäviä tehotuotteita, esimerkiksi kasvonaamioita, voidaan käyttää myös muiden ihotyyppien syväpuhdistukseen.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista aktiivihiihlä löytyy?

Aktiivihiihlä käytetään paljon pesutuotteissa kuten hammastahnoissa, saippuoissa ja erilaisissa epäpuhtaan ihon puhdistukseen tarkoitetuissa tuotteissa. Myös monissa syväpuhdistavissa kasvonaamioissa hyödynnetään aktiivihiihlä, joka imee epäpuhtauksia iholta tehokkaasti. Aktiivihiihlä löytää tuotteen ainesosaluettelosta sen INCI-nimellä Charcoal Powder.

BAKUCHIOL

INCI: Bakuchiol

Bakuchiol ei turhaan ole yksi viime vuosien ehdottomasti hypetetyimmistä kosmetiikan tehoaineista, sillä sen lukuisat ihonhoidolliset ominaisuudet tekevät bakuchioliasta kiistattomasti yhden luonnonkosmetiikan monipuolisimmista ainesosista. Lähes kaikille ihotyypeille sopivan bakuchiolin säännöllisen käytön on tutkittu ennaltaehkäisevän sekä vähentävän iholta niin ikääntymisen merkkejä kuin esimerkiksi aknea aiheuttavia bakteereja, epäpuhtauksia ja liiallista talintuotantoakin.

Trendikkyydestään huolimatta bakuchiol ei ikänsä puolesta lukeudu kosmetiikan ainesosauutuuksiin, vaan sitä on päin vastoin hyödynnetty osana kiinalaista lääketiedettä ja intialaista ayurvedaa jo tuhansien vuosien ajan. Erityisesti intialaisen psoralea corylifolia -kasvin eli babchin siemenistä saatavan ainesosan vaikutuksia iholle on alettu tutkia tieteellisesti vasta lähivuosina ja tulokset ovat olleet erinomaisia.

Hellävaraisena ja monipuolisena ainesosana bakuchiol sopii ihotyypistä riippumatta lähes kaikille, ja monitehoisen koostumuksensa ansiosta se on erinomainen valinta useiden eri iho-ongelmien hoitoon. Niin kuivuudesta, epäpuhtauksista kuin ikääntymisen merkeistäkin kärsivän ihon on tutkittu hyötynvän bakuchiolin monipuolisista hoito-ominaisuuksista. Usein luonnonkosmetiikan retinoliksikin tituleerattu bakuchiol kykenee säännöllisessä käytössä häivyttämään iholta niin iän kuin auringon UV-säteilynkin aiheuttamia ikääntymisen merkkejä, juonteita ja pigmenttimuutoksia sekä kiinteyttämään veltostunutta ihoa. Toisin kuin synteettisesti valmistettava retinoli, bakuchiol ei aiheuta iholle epätoivottuja sivuvaikutuksia kuten polttelua, kutinaa tai ihon kuoriutumista, vaan on yleisesti hyvin siedetty herkemmilläkin iholle.

Tehokkaista anti-age-ominaisuuksistaan huolimatta bakuchiol ei ole ainoastaan ikääntyvän ihon super-ainesosa, vaan myös rasvoittuva tai aknesta kärsivä iho hyöttyy sen vaikutuksista. Bakuchiolin tulehdusenvastaiset sekä antimikrobiset ominaisuudet hillitsevät finneistä ja muista epäpuhtauksista kärsivän ihon tulehdusta. Lisäksi se tasapainottaa epäpuhtaalle iholle tyypillistä liiallista talintuotantoa ja supistaa laajentuneita ihohuokosia.

Mille ihotyypeille bakuchiol sopii?

Bakuchiolin käytöstä hyöttyy lähes jokainen ihotyypistä riippumatta. Erityisen hyödyllinen se on kuivan, epäpuhtaan tai ikääntyvän ihon hoidossa.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista bakuchiolia löytyy?

Bakuchiolia löytyy ensisijaisesti tehokkaista seerumeista. Kosmetiikkatuotteissa se yhdistetään usein hellävaraiseen ja kasvipäraseen skvalaaniin, joka edistää aineiden imeytymistä ihoon ja edesauttaa siten bakuchiolin toimintaa. Bakuchiolin löydät tuotteiden ainesosaluettelosta sen INCI-nimellä Bakuchiol.

BURITIÖLJY

INCI: *Mauritia Flexuosa Fruit Oil*

Elämän puuna tunnetun amazonilaisen buritipuun kypsistä hedelmistä puristettava täyteläinen buritiöljy on kuivalle tai erittäin kuivalle iholle kuin hellä halaus. Sen runsas ja erittäin ravitseva koostumus imeytyy ihoon nopeasti tehden siitä välittömästi pehmeämmän ja sileämmän tuntuisen. Buritiöljy myös vähentää tehokkaasti kuivalle iholle tyypillisiä oireita kuten kutinaa, punoitusta ja hilseilyä. Kun kuivuuden aiheuttama karheus ja pienet juonteet ovat poissa, ihon pinnasta tulee kimmoisampi sekä silmin nähten tasaisempi. Hellävaraisena öljynä se sopii myös esimerkiksi ihottumasta tai psoriasiksesta kärsivän ihon hoitoon ja suojaamiseen.

Kuivan ihon lisäksi buritiöljy on ihanteellinen valinta samean ja väsyneen ihon hoitoon, sillä se on ladattu täyteen ihoa kirkastavia ominaisuuksia. Buritiöljyn kirkas oranssinkeltainen sävy on peräisin sen suuresta beetakaroteenipitoisuudesta: buritipuun hedelmät sisältävät jopa 20 kertaa enemmän beetakaroteenia kuin porkkanat! Beetakaroteenin lisäksi erittäin ravinne- ja vitamiinipitoinen buritiöljy sisältää runsaasti antioksidanttista E-vitamiinia. Voimakkaiden antioksidanttisten ominaisuuksiensa avulla se suojaa ihoa tehokkaasti sitä vaurioittavilta ja ennenaikaisesti vanhentavilta tekijöiltä, kuten ilmansaasteilta sekä sään ja lämpötilan vaihtelulta.

Eksoottinen buritiöljy toimii monipuolisten ominaisuuksiensa vuoksi luonnollisena keinona ikääntyvän ihon hoitamiseen ja suojaamiseen. Sen hoitavassa koostumuksessa yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla ilmiömäiset antioksidanttiset kyvyt ja ikääntymisen merkkejä häivyttävä rasvahappokoostumus. Kun yhdistelmään vielä lisätään öljyn kyky uudistaa ihon pinnan kosteudesta ja vahvuudesta vastaavaa hydrolipidikalvoa, on lopputuloksena heleä, sileä ja nuorekkaan tuntuinen iho.

Mille ihotyypeille buritiöljy sopii?

Ravitsevan buritiöljyn käytöstä hyöttyy etenkin kuiva tai erittäin kuiva iho, joka kaipaa pehmeyttä ja karheiden kohtien silotusta. Hellävarainen buritiöljy ei ärsytä herkkääkään ihoa ja antioksidanttisuutensa ansiosta se on myös omiaan ikääntyvän tai kirkkautta kaipaavan ihon hoidossa.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista buritiöljyä löytyy?

Buritiöljyä käytetään usein ravitsevissa voiteissa ja kasvoöljyissä. Sen löytää tuotteen ainesosaluettelosta INCI-nimellä *Mauritia Flexuosa Fruit Oil*.

CENTELLA

INCI: *Centella Asiatica*

Kirkastavilla ja rauhoittavilla ominaisuuksillaan ihoa kuin ihoa hellivä centella on oikea raaka-aineiden moniottelija. Se rauhoittaa, kosteuttaa, helpottaa herkästi reagoivan ihon oireilua sekä kirkastaa ja tasoittaa ihon sävyä. Myös rohtosammakonputkena, cicana sekä gotu kolana tunnetun centellan teho huomattiin jo vuosituhansia sitten, jolloin sitä pidettiin jopa yhtenä elämän eliksiireistä. Rohtosammakonputken lehdistä uuttamalla valmistettava centella-uute sisältää runsaasti fytosteroleja, glykosideja, tanniineja ja eteerisiä öljyjä, jotka tekevät siitä tehokkaan kosmetiikan aktiiviaineen. Perinteisesti centellaa on hyödynnetty erityisesti couperosa-ihon ja erilaisten ihosairauksien kuten psoriasiksen hoidossa. Rauhoittavien sekä ärtyneen ihon kutinaa helpottavien ominaisuuksiensa lisäksi centellalla on antibakteerisia ja ihoa korjaavia ominaisuuksia, joiden avulla se nopeuttaa pienten ihovaurioiden paranemista sekä hillitsee tulehdusta iholla.

Centellan mahtavuus ei kuitenkaan piile ainoastaan sen hoitavissa ja ihoa hellivissä kyvyissä, vaan se on kaiken lisäksi vielä erinomainen ikääntyvän ihon anti-age-ainesosa. Runsaan antioksidanttipitoisuutensa ansiosta centella vähentää tehokkaasti hapettumisesta johtuvien ikääntymisen merkkien ilmestymistä iholle. Centellan kollageenin tuotantoa edistävät ominaisuudet puolestaan huolehtivat ihon pysymisestä kiinteänä ja sileänä. Runsaasti aktiivisia yhdisteitä sisältävä centella tehostaa ihon uudistumista ja kykenee siten ennaltaehkäisemään arpien ja ihon venymäjälkien muodostumista sekä häivyttämään jo syntyneitä jälkiä iholla.

Mille ihotyypeille centella sopii?

Rohtosammakonputkea eli centellaa on perinteisesti käytetty erityisesti couperosa-ihon ja erilaisten ihosairauksien kuten psoriasiksen hoidossa. Myös gotu kolaksi kutsutusta kasvista saatava uute edistää ihon omaa kollageenin tuotantoa, ja sopii siksi erinomaisesti ikääntymisen merkkien hoitoon ja ennaltaehkäisyyn. Parantavien ominaisuuksiensa sekä hoitavan ja kosteuttavan koostumuksensa ansiosta centella helpottaa myös vaurioituneen tai auringon paahattaman ihon oireilua.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista centellaa löytyy?

Centellaa löytyy erityisesti täyteläisistä, hoitavista sekä kosteuttavista voiteista, seerumeista ja öljyistä. Erityisen suosittuja ovat korealaisesta kosmetiikasta tutut, ihoa hellivät ja hoitavat cica cream -voiteet, joita löytyy useilta eri merkeiltä. Centella onkin yksi korealaisen k-beautyn suosituimmista ainesosista, ja sitä hyödynnetään monenlaisissa kosmetiikkatuotteissa aina kosteusvoiteista shampoisiin asti. Centellan löytää tuotteen ainesosaluettelosta INCI-nimellä Centella Asiatica Extract.

HAMPPUÖLJY

INCI: Cannabis Sativa Seed Oil

Ihon superkaunistaja hamppuöljy istuu jokaiseen ihonhoitorutiiniin ihotyypistä riippumatta. Sen ravitseva koostumus korjaa ja pehmentää ihoa tehokkaasti tukkimatta edes epäpuhtaan tai rasvoittuvan ihon huokosia. Kuivankarhea iho hyöttyy erityisesti hamppuöljyn sisältämistä monityydyttymättömistä rasvahapoista, jotka kosteuttavat ihoa ja ylläpitävät sen optimaalista kosteustasapainoa. Kosteutettu iho pysyy joustavana, sileänä ja terveenä. Myös kuivalle iholle tyypilliset oireet, kuten kiristävä tunne ja kutina, helpottavat hamppuöljyn käytön myötä.

Hamppukasvin siemenistä kylmäpuristamalla valmistettava hamppuöljy on koostumukseltaan kevyt ja kuivaöljymäinen eikä se siksi jätä iholle rasvaista tunnetta tai epämiellyttävää kalvoa. Nopeasti imeytyvä hamppuöljy ravitsee ja uudistaa ihoa hellästi ärsyttämättä herkkääkään ihoa. Öljyn koostumus on hyvin paljon ihon omien rasva-aineiden kaltainen, jonka vuoksi se kykenee pehmentämään ja kosteuttamaan ihoa tehokkaasti säilyttäen sen uloimman kerroksen kosteustasapainon. Hamppuöljyn sisältämät omega-rasvahapot kosteuttavat ja rauhoittavat ihoa, jonka lisäksi sen tulehdusenvastaiset sekä ihon paranemista edistävät ominaisuudet korjaavat jo vaurioituneen ihon pintaa.

Monipuolisesti hoitavan koostumuksensa ansiosta hamppuöljy sopii kaikille ihotyypeille. Öljy on erinomainen valinta myös epäpuhtaan ja jopa akneihon hoitoon, sillä se auttaa säätelämään ihon talintuotantoa tukkimatta ihohuokosia. Öljyinen ja oikkuileva iho löytää sen avulla luonnollisen tasapainonsa saaden samalla tarvitsemaansa kosteutta. Hamppuöljy sisältää runsaasti antioksidanttista E-vitamiinia, joka ehkäisee happiradikaalien aiheuttamaa ihon hapettumista ja siten myös ikääntymisen merkkien ilmaantumista. Öljyn säännöllinen käyttö voi auttaa häivyttämään iholle jo muodostuneita pieniä juonteita.

Mille ihotyypeille hamppuöljy sopii?

Hamppuöljystä hyötävät lähes kaikki ihotyypit aina kuivasta epäpuhtaaseen ihoon. Runsaasti monityydyttymättömiä rasvahappoja sisältävä öljy sopii erityisen hyvin kuivan ihon kosteutukseen ja ravitsemiseen. Antioksidanttisen ja kosteuttavan koostumuksensa vuoksi hamppuöljyä suositellaan myös ikääntymisen merkkien ennaltaehkäisyyn. Tutkimukset ovat osoittaneet sen parantavan myös tulehdusperäisten iho-ongelmien kuten ekseeman tai aknen oireita.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista hamppuöljyä löytyy?

Täyteläistä hamppuöljyä löytyy monista hoitavista kasvo- ja vartalovoiteista. Korjaavan vaikutuksensa vuoksi hamppuöljy sopii erinomaisesti myös huulivoiteiden koostumukseen. Sellaisenaan öljyä voi käyttää kasvoöljyn tapaan tai sekoittaa sitä kosteusvoiteen sekaan. Hamppuöljy ei sisällä kannabinoideja, ja on eri tuote kuin kannabisöljy. Raaka-aineluettelosta hamppuöljyn tunnistaa sen INCI-nimestä Cannabis Sativa Seed Oil.

HYALURONIHAPPO

INCI: Hyaluronic Acid

Myös hyaluronaanina tunnettu hyaluronihappo on lähivuosina niittänyt runsaasti mainetta erityisesti uskomattoman kosteudensitomiskykynsä ansiosta. Yksittäinen hyaluronihappomolekyyli pystyy sitomaan itseensä jopa 1000 prosenttia painonsa verran kosteutta, joka tarkoittaa kosmetiikan näkökulmasta oikeaa ihon superkosteuttajaa. Hyaluronihapon aikaansaama kosteuden sitoutuminen ihoon silottaa ihon karheaa pintaa ja madaltaa kosteusköyhälle iholle muodostuvia juonteita saaden sen näyttämään kokonaisvaltaisesti tasaisemmalta. Koska hyaluronihappoa esiintyy iholla luonnostaan, se on oiva ainesosavalinta jokaiselle ihotyypille, myös herkälle tai helposti reagoivalle iholle. Hyaluronihappo on tunnettu jo yli 80 vuoden ajan ja ainesosaa on tutkittu vuosikymmenten saatossa paljon. Nykyaikaisissa luonnonkosmetiikkatuotteissa käytettävä hyaluronihappo valmistetaan bakteereista fermentoimalla tai eristämällä.

Kaikki hyaluronihappomolekyylit eivät kuitenkaan ole aivan samanlaisia, vaan keskenään erikokoiset molekyylit kosteuttavat ja hoitavat ihoa sen eri kerroksissa. Kosmetiikkatuotteissa saatetaankin käyttää vain yhden kokoisia hyaluronihappomolekyyliä tai yhdistellä useita eri kokoja, riippuen siitä minkälaisia vaikutuksia tuotteella halutaan olevan. Isoimmat molekyylit jäävät ihon pinnalle muodostaen kosteuden haihtumista ehkäisevän kalvon, joka auttaa ihoa pysymään pehmeänä, sileänä ja kosteutettuna. Keskikokoisilla molekyyleillä taas on syväkosteuttava vaikutus, sillä ne pystyvät kulkeutumaan hieman syvemmälle ihoon sen luonnollisen suojakerroksen läpi. Pienet molekyylit puolestaan kykenevät saavuttamaan ihonalaiskudoksen. Ne tukevat ihon omaa kollageenituotantoa, jonka tehtävänä on säilyttää ihon kiinteys ja ehkäistä juonteiden muodostumista. Pieni molekyylikoko lisää siis hyaluronihapon mahdollisuuksia päästä tunkeutumaan syvemmälle ihoon, jossa se kykenee kosteuttamaan kaikkein tehokkaimmin. Kaikista pienikokoisin hyaluronihappo tasoittaa myös pieniä juonteita ja silottaa ihon pintaa.

Mille ihotyypeille hyaluronihappo sopii?

Hyaluronihappo sopii erinomaisesti kaikkien ihotyyppien kosteutukseen, sillä sitä esiintyy iholla myös luontaisesti. Se on erityisen hyödyllinen ainesosa kuivalle tai kosteusköyhälle iholle. Tehokosteuttajan maineestaan huolimatta hyaluronihappo on tehokas aktiiviaine myös ikääntyvän ihon hoidossa. Sen lisäksi, että kosteuden sitoutuminen ihoon tasoittaa juonteita, kykenee hyaluronihappo myös aktivoimaan ihon omaa kollageenintuotantoa ja siten ylläpitämään sen joustavuutta ja elastisuutta.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista hyaluronihappoa löytyy?

Hyaluronihappoa löytyy useimmiten iholle jätettävistä hoitotuotteista, kuten kosteuttavista seerumeista ja kasvovoiteista. Tuotteiden sisältämä hyaluronihappo hajoaa iholla 24-48 tunnin kuluessa, joten niiden säännöllinen käyttö on tärkeää. Hyaluronihapon löytää tuotteen ainesosaluettelosta INCI-nimellä Hyaluronic Acid tai Sodium Hyaluronate.

IMMORTELE

INCI: Helichrysum Italicum Flower

Immortelle eli italianolkikukka on oikea kosmetiikkamaailman voimanpesä. Alun perin palovammojen ja allergisen ihottuman hoitoon käytetty immortelle on nykyaikaisen tieteen ansiosta osattu valjastaa myös monipuoliseen kosmetiikkakäyttöön, jossa sen tehokkaita ominaisuuksia hyödynnetään esimerkiksi ikääntyvän tai vaurioituneen ihon tuotteissa. Hunajaisen tuoksuinen immortelle on lisäksi tehokas kuivan ja karheen ihon kosteuttaja sekä samean ihon elvyttäjä. Italianolkikukan kukinnoista valmistettavan immortelleöljyn valmistusprosessin aikana saadaan kerättyä talteen myös ravinteikasta kukkaisvettä, jonka hellän hoitavat ominaisuudet rauhoittavat ja tasapainottavat ärtynyttä ihoa.

Runsaasti antioksidantteja ja flavonoideja sisältävä immortellen eteerinen öljy on yksi suosituimmista kosmetiikassa käytetyistä öljyistä. Sen mikroverenkiertoa stimuloivat ominaisuudet nopeuttavat ihon uudistumista ja elvyttävät eloisuutta kaipaavaa ihoa. Immortellen kyky edistää ihon uudistumista auttaa myös tasoittamaan epätasaisen sävyistä ihoa, jossa näkyy esimerkiksi epäpuhtauksien jättämiä jälkiä tai pigmenttimuutoksia. Monipuolisena ainesosana immortelle kykenee aktivoinnin lisäksi myös rauhoittamaan ihoa. Sen antibakteeriset sekä rauhoittavat ominaisuudet helpottavat ärtyneen ja vaurioituneen ihon oireilua, johon saattaa kuulua esimerkiksi punoitusta tai kutinaa.

Tehokkaana anti-age-ainesosana immortelle vähentää ja ennaltaehkäisee ikääntymisestä tai ympäristön rasituksesta johtuvia juonteita. Juonteita madaltavat vaikutukset tekevätkin siitä ihanteellisen ikääntyvän ihon aktiiviaineen. Immortellen sisältämät antioksidantit huolehtivat ihon kyvystä suojautua ulkoisilta rasitteilta, kuten ilmansaasteilta tai lämpötilojen muutoksilta. Immortelle on tehokas aktiiviaine myös auringon paahtamalle iholle, sillä se rauhoittaa ihoa ja tasoittaa niin iän kuin auringonkin mukanaan tuomia pigmenttimuutoksia kasvoilla.

Mille ihotyypeille immortelle sopii?

Antioksidanttisten ominaisuuksiensa ansiosta immortelle on erinomainen ainesosa ihon ikääntymisen merkkien hoitoon ja ennaltaehkäisyyn. Erityisesti kuiva tai herkkä iho hyötty immortellen kosteuttavasta ja rauhoittavasta vaikutuksesta, mutta ainesosa sopii kaikille ihotyypeille, jotka kaipaavat kirkkautta sekä tasaisempaa sävyä.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista immortellea löytyy?

Immortellea käytetään lähinnä kosteuttavissa anti-age-tuotteissa, kuten seerumeissa, kasvovoiteissa ja silmänympärysovoiteissa. Immortelleöljyn löytää tuotteen ainesosaluettelosta sen INCI-nimellä *Helichrysum Italicum Flower Oil* ja sen kukkaisveden nimellä *Helichrysum Italicum Flower Water*.

KOIVUNMAHLA

INCI: *Betula Alba Juice*

Keväisin virtaava kristallinkirkas mahla on koivujen tuottama ravintoliuos, jonka ravitsevat ja hoitavat ominaisuudet herättävät koivujen lisäksi eloon myös ihon. Koivunmahlalla on ollut suuri merkitys ihmisille jo ennen sen nykyisiä käyttötapoja, sillä se on ollut tärkeä osa kansanperinteitä kaikkialla missä koivuja kasvaa. Sitä on hyödynnetty luonnollisena lääkeaineena ja sillä on uskottu olevan useita parantavia ja jopa taianomaisia vaikutuksia. Koivunmahlaa on käytetty niin ihottuman hoitoon, hiustenlähtöön kun päivettymisen estämiseenkin. Nykyisin mahlan vaikutuksia ihoon on tieteellisesti tutkittu, ja sen tiedetään vahvistavan ihon luontaisten kosteustekijöiden eli NMF:n toimintaa sekä korjaavan ja suojaavan ihoa antioksidanttisten ominaisuuksiensa avulla.

Ravinnerikkaan ja lempeän mahlan merkitys koivuille on suuri, sillä se ravitsee niitä puiden kasvukauden alkaessa. PH-arvoltaan lievästi hapan koivunmahla sisältää luonnollisten sokereiden lisäksi hedelmähappoja, C-vitamiinia sekä erilaisia hivenaineita kuten kaliumia, kalsiumia ja magnesiumia, joilla on runsaasti ihoa hoitavia ja ravitsevia ominaisuuksia. Mahla suojaa ihoa auringon UV-säteilyn haitoilta ja nopeuttaa sen aiheuttamien ihovaurioiden korjaantumista. Antioksidanttisuutensa vuoksi koivunmahla on tehokas suojia myös muita ihon hapettumista aiheuttavia ympäristön rasitteita kuten ilmansaasteita vastaan.

Kosmetiikkatuotteissa käytettävä mahla kerätään keväisin ja käsitellään kosmetiikkakäyttöön sopivaksi. Mahla sisältää useita ihon hyvinvoinnin kannalta tärkeitä ainesosia, joista on hyötyä myös ikääntymisen merkkien ennaltaehkäisyssä. Sen sisältämät hedelmähapot auttavat ylläpitämään iholle edullista kosteustasapainoa pitäen ihon pinnan pehmeänä ja joustavana. Hapot myös edistävät ihon uudistumista ja madaltavat pieniä juonteita. C-vitamiini puolestaan kirkastaa ihoa, tasoittaa esimerkiksi pigmenttimuutoksista johtuvaa epätasaista sävyä ja tukee ihon kollageenintuotantoa. Kollageenin tehtävä on huolehtia ihon rakenteesta sekä ehkäistä sen veltostumista. Koivunmahlalla on myös rauhoittava ja tulehdusta hillitsevä vaikutus, joka helpottaa ärtynyen ihon oireiluun liittyvää punoitusta, kutinaa ja kiristävää tunnetta.

Mille ihotyypeille koivunmahla sopii?

Hellävaraisesti hoitava koivunmahla on erinomainen ainesosa kaikkien ihotyyppien hoitoon. Mahla sopii loistavasti kosteuttamaan ja ravitsemaan myös herkkää ja kuivaa ihoa, sekä ehkäisemään ikääntymisen aiheuttamia pigmenttimuutoksia ja pieniä juonteita.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista koivunmahlaa löytyy?

Koivunmahlaa käytetään usein kasvojenhoitotuotteissa, kuten kosteusvoiteissa, kasvovesissä ja erilaisissa kasvonaamioissa. Ravinteikkuutensa ansiosta mahla toimii erinomaisena korvaajana kosmetiikkatuotteissa käytetylle vedelle. Tuotteen ainesosaluettelosta koivunmahlan löytää INCI-nimellä *Betula Alba Juice* tai *Betula Bendula Sap*.

KOSMETIIKAN VOIMAKIVET

Erilaisilla kivillä ja kristalleilla on jo tuhansien vuosien ajan uskottu olevan niin kehoa kuin mieltäkin hoitavia voimia. Viime vuosina näiden voimakivien tehoa on alettu hyödyntää entistä enemmän myös kosmetiikkatuotteissa ja erilaisissa ihonhoitovälineissä. Yksi suosituimmista kosmetiikkatuotteissa käytettävistä kivistä on turmaliini, jonka monimutkainen koostumus sisältää useita ihoa hoitavia mineraaleja, kuten magnesiumia ja kaliumia, jotka auttavat ihon pintaa pysymään sileänä, kimmoisana sekä tasaisen sävyisenä. Lisäksi turmaliinilla on ihon mikroverenkiertoa vilkastuttavia ominaisuuksia. Energisoivana kivenä turmaliinin uskotaan antavan iholle elinvoimaa ja nuorekasta hehkua. Kun turmaliinia sisältävää tuotetta levitetään iholle, sen hiukkaset lämpenevät ja saavat varauksen, joka edistää ainesosien imeytymistä.

Vaikkei voimakivien henkisiin parantaviin voimiin uskoisikaan, voi niiden sileän ja viileän pinnan tehon huomata esimerkiksi verenkiertoa aktivoivan gua sha -kasvohieronnan aikana. Mineraalirikkaat kivet eivät nimittäin tarjoa parannusta ainoastaan henkisiin seikkoihin, vaan myös keho voi tuntea niiden positiivisen vaikutuksen. Ihon lymfanestekiertoa parantavien gua sha -hierontavälineiden materiaalina käytetään usein ihoa rauhoittavaa ruusukvartsia. Ruusukvartsi on pehmeä ja naisellinen, rakkautta symboloiva kivi, jonka on perinteisesti sanottu tuovan kantajansa sydämeen rauhaa ja myötätuntoa ympäröiviä asioita kohtaan sekä työntävän pois negatiivisia ajatuksia.

Turmaliinin ja ruusukvartsin lisäksi suosittuja kosmetiikassa käytettäviä voimakiviä ovat esimerkiksi ametisti sekä jade. Ruusukvartsin ohella myös jadea käytetään usein gua sha -välineissä. Kehoa ja mieltä tasapainottavasta jadekivistä valmistettavat kasvolastat ja -rullat auttavat ylläpitämään ihon elastisuutta sekä vähentävät juonteita ja jännitystä kasvoilta. Mineraalipitoinen ametisti puolestaan tasapainottaa ihon toimintoja sekä auttaa erityisesti epäpuhtaan tai rasvoittuvan ihon hoidossa. Puhdistavien ominaisuuksiensa vuoksi sitä käytetään usein ihon puhdistus- ja kuorintatuotteissa.

Mille ihotyypeille kivet sopivat?

Rauhoittavasta ruusukvartsista tai jadekivistä valmistetut hierontavälineet sopivat kaikille ihotyypeille. Ne kirkastavat ja tasoittavat ihon sävyä sekä kiinteyttävät veltostunutta ihoa tehokkaasti. Hoitotuotteissa käytettävä turmaliini puolestaan sopii erityisesti ikääntyvälle tai samealle iholle, sillä se edistää ihon mikroverenkiertoa.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista kiviä löytyy?

Useat ihoa kiinteyttävät hierontavälineet valmistetaan ruusukvartsista sen verenkiertoa parantavan ja viilentävän vaikutuksen vuoksi. Kosmetiikkatuotteissa kiviperäisiä raaka-aineita kuten turmaliinia käytetään esimerkiksi silmänympärysjä kosteusvoiteissa. Turmaliinia löytyy sen verenkiertoa parantavien ominaisuuksien vuoksi erityisesti anti-age-tuotteista, joista se löytyy INCI-nimellä Tourmaline.

NATRIUM PCA

INCI: Sodium PCA

Natrium PCA on tieteellisen kuuloisesta nimestään huolimatta hyvinkin luonnollinen ihon tehokosteuttaja, sillä se on yksi ihon pinnalla luontaisesti esiintyvistä kosteustekijöistä. Myös sodium PCA:na tunnettu ainesosa on erittäin tehokas humektantti, eli sen kyky sitoa ympäristöstä kosteutta ja säilyttää se iholla on suorastaan ilmiömäinen. Natrium PCA ei kuitenkaan ainoastaan sido kosteutta iholle vaan se myös ehkäisee kosteuden haihtumista pois iholta. Kosteutustehonsa lisäksi natrium PCA elvyttää tehokkaasti pintakuivuudesta kärsivää ihoa tarjoten sille ainoan kosteutta, joka saa ihon pinnan näyttämään huomattavasti täyteläisemmältä. Epämiellyttävä kiristävä tunne iholla helpottaa välittömästi, kun sen kosteusvarannot täydentyvät. Ihoa täyteläistävä PCA sopii erinomaisesti myös pienten juonteiden silottamiseen ja muiden ikääntymisen merkkien häivyttämiseen. Ihon lisäksi hiukset hyötyvät tuotteista, jotka sisältävät natrium PCA:ta kosteuttavana ainesosana.

Kosmetiikkatuotteissa käytetty natrium PCA johdetaan glutamiinihaposta. Glutamiinihappo on aminohappo, jota esiintyy luontaisesti niin vihanneksissa, hedelmissä kuin kasveissakin. Koska natrium PCA:ta esiintyy iholla myös luontaisesti, sopii se helläksi kosteuttajaksi kaikille ihotyypeille, myös herkälle ja helposti reagoivalle iholle. Natrium PCA silottaa kaikkien ihotyyppien pintaa pehmentämällä karheita kohtia ja tasoittamalla kuivuudesta johtuvia juonteita. Ihon ulkonäön parantamisen lisäksi se auttaa myös edistämään ihon uloimman kerroksen hyvinvointia. Natrium PCA ja toinen ihon tehokosteuttaja eli hyaluronihappo toimivat kosmetiikkatuotteiden koostumuksissa hyvin yhteen. Molemmat ainesosat vetävät ihon pinnalla puoleensa kosteutta, joten käyttämällä niiden yhdistelmää voidaan maksimoida tuotteen humektanttinen vaikutus.

Mille ihotyypeille natrium PCA sopii?

Natrium PCA sopii erinomaisesti kaikkien ihotyyppien kosteutukseen, sillä sen allergisoimaton koostumus ei ärsytä herkkääkään ihoa. Natrium PCA on myös epäkomedogeeninen ainesosa, joka tarkoittaa sitä, ettei se tuki ihohuokosia. Tämän takia natrium PCA sopii erinomaisesti myös rasvoittuvan tai epäpuhtaan ihon kosteutukseen.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista natrium PCA:ta löytyy?

Natrium PCA:ta hyödynnetään useissa ihoa kosteuttavissa tuotteissa, kuten kasvovoiteissa, seerumeissa ja kasvovesissä. Ainesosaa käytetään myös kosteuttavissa hiustuotteissa. Se löytyy tuotteiden aineosaluettelosta eli INCI-listasta nimellä Sodium PCA.

PAJUNKUORIUUTE

INCI: *Salix Alba/Nigra Bark Extract*

Syystä tai toisesta äksyilevä iho kaipaa usein tasapainotusta, ja juuri sitä supertehokas pajunkuoriuute on valmis tarjoamaan. Nimensä mukaisesti pajupuun kuoresta uuttamalla valmistettava pajunkuoriuute on mitä mahtavin aktiivaine juuri tasapainotusta kaipaavalle iholle, jota vaivaavat esimerkiksi epäpuhtaudet, tukkeutumat tai erilaiset tulehdustilat. Harvasta kosmetiikan ainesosasta on hyötyä sekä herkälle että aknesta kärsivälle iholle, mutta pajunkuoriuute pystyy hoitamaan niitä molempia. Sen tulehdusta hillitsevät sekä antibakteeriset ominaisuudet rauhoittavat ihoa tehokkaasti ja palauttavat sen luonnollisen tasapainon. Rauhoittamisen lisäksi pajunkuoriuute puhdistaa ihoa tehokkaasti aina ihohuokosia myöten ja vähentää siten epäpuhtauksien ilmenemistä iholla.

Pajunkuoriuutteen teho kosmetiikan aktiivaineena perustuu sen sisältämiin luonnollisiin salisylaatteihin. Salisylaatti on hieman paremmin tunnetun salisyylihapon sukulaisainesosa, joka lievittää ihon tulehdusta ja kipua tehokkaasti. Pajunkuorta on käytetty jo vuosisatojen ajan niin luonnollisena kipulääkkeenä kuin aspiriinin korvikkeenaakin. Luontaisen salisylaattipitoisuutensa ansiosta pajunkuoriuutetta voidaan kutsua myös salisyylihapon luonnolliseksi vaihtoehdoksi, sillä molemmat ainesosat toimivat iholla samankaltaisesti. Ne kuorivat ihon pintaa ja nopeuttavat siten sen uudistumista. Kun ihon pinnalta kuorii kuolleen ihosolukon, tulee siitä välittömästi kirkkaamman ja tasaisemman näköinen. Salisylaattien lisäksi pajunkuoriuute sisältää flavonoideja ja fenolihappoja, jotka tehostavat ainesosan ihohuokosia supistavaa sekä antiseptistä vaikutusta.

Mille ihotyypeille pajunkuoriuute sopii?

Pajunkuoriuute sopii niin rasvoittuvan, aknesta kärsivän kuin herkänkin ihon hoitoon. Sen tulehdusta lievittävä vaikutus rauhoittaa ärtynyttä ihoa tehokkaasti ja helpottaa ärtyneen ihon oireilua.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista pajunkuoriuutetta löytyy?

Pajunkuoriuutetta käytetään ihohuokosia puhdistavissa ja ihon tulehdusta hillitsevissä tuotteissa, kuten rasvoittuvan tai epäpuhtaan ihon puhdistustuotteissa, kasvovesissä, seerumeissa ja voiteissa. Sen löytää tuotteen aineosaluettelosta INCI-nimillä *Salix Alba Bark Extract* tai *Salix Nigra Bark Extract*, riippuen siitä, mihin lajiin kuuluvan pajun kuoresta uute on valmistettu.

RUUSUNMARJAÖLJY

INCI: *Rosa Canina Fruit/Seed Oil*

Ruusunmarjoista saatava monipuolinen ruusunmarjaöljy on yksi kosmetiikan täyteläisimmistä ja hoitavimmista öljyistä. Sen hellävarainen koostumus pehmentää ja rauhoittaa kuivaa sekä kutisevaa ihoa tehokkaasti suojaten samalla ihon pintaa ympäristön aiheuttamilta rasitteilta ja kosteuden haihtumiselta. Karotenoideista kauniin meripihkan sävynsä saava ruusunmarjaöljy sisältää runsaasti ihoa ravitsevia monitydyttymättömiä rasvahappoja sekä A- ja C-vitamiineja. Ihon uudistumista nopeuttava öljy sisältää myös lykopeenia, joka toimii luontaisena antioksidanttina suojaten ihoa hapettumisen aiheuttamilta muutoksilta, esimerkiksi ennenaikaiselta ikääntymiseltä. Ruusunmarjaöljyn säännöllinen käyttö tasoittaa tehokkaasti ihon sävyä ja kirkastaa samean näköistä ihoa.

Ruusunmarjaöljyn hellivät ominaisuudet eivät ole ainoastaan kuivaihoisten hyödynnettävissä, vaan niistä on apua myös aknesta kärsivän ihon hoidossa. Sen lisäksi, että öljyn tulehduksenvastaiset ominaisuudet rauhoittavat akneihon tulehdusta, kykenee se myös tasapainottamaan liiallista talintuotantoa. Antioksidanttisuutensa ansiosta ruusunmarjaöljy häivyttää esimerkiksi finniä ja muiden ihon epäpuhtauksien jälkeensä jättämiä arpia tai pigmenttimuutoksia. Ruusunmarjoista saatava öljy sopii epäpuhtaan ihon ravitsemiseen myös siksi, että se ei ole komedogeeninen ainesosa eikä siis tuki ihohuokosia.

Ruusunmarjaa on käytetty lääkinnällisiin tarkoituksiin jo yli 2000 vuoden ajan, ja historiansa aikana sillä on hoidettu niin ihottumaa kuin palovammojakin. Nykytiedon valossa ruusunmarjojen hedelmälihasta ja siemenistä puristamalla tai uuttamalla valmistettavalla ruusunmarjaöljyllä tiedetään olevan antiseptisiä sekä pieniä ihovaurioita parantavia ominaisuuksia. Ihoa hellivä ruusunmarjaöljy hoitaa vaurioitunutta ihoa ja helpottaa tulehdusperäisten iho-ongelmien kuten ihottuman tai aknen oireilua.

Mille ihotyypeille ruusunmarjaöljy sopii?

Täyteläinen ruusunmarjaöljy sopii erityisesti kuivan tai ikääntyvän ihon hoitoon. Sen ravitseva koostumus häivyttää ikääntymisestä tai ihon kuivuudesta johtuvia juonteita erityisesti silmien ja suun alueelta. Antioksidanttipitoinen öljy suojaa ihoa auringon haitallisten UV-säteiden aiheuttamilta vaurioilta. Monikäyttöinen öljy sopii myös rasvoittuvan tai akneihon hoitoon, sillä se tasapainottaa ihon talintuotantoa. Ruusunmarjaöljyä voidaan hyödyntää myös aknearpien häivyttämiseen.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista ruusunmarjaöljyä löytyy?

Ruusunmarjaöljyä käytetään ravitsevissa hius-, kasvo- ja vartaloöljyissä sekä kasvojen tai vartalon ihon kosteutukseen tarkoitetuissa voiteissa, seerumeissa ja naamioissa. Ruusunmarjaöljy löytyy ainesosaluettelosta useimmiten INCI-nimellä Rosehip Seed Oil tai Rosa Canina Fruit Oil.

TREMELLA

INCI: *Tremella Fuciformis*

Trendikkäiden sieniperäisten kosmetiikan raaka-aineiden ykköspaikkaa pitää kosteusteholtaan hyaluronihappoonkin verrattu tremella, joka on kosteusköyhälle iholle kuin hellä janonsammuttaja. Kaunista valkoista kukkaa muistuttavasta valkohenkisenä saatava tremella-uute sisältää runsaasti kuivuudesta kärsivää ihoa helliviä polysakkarideja, jotka kosteuttavat ihoa ja auttavat sitä ylläpitämään optimaalisen kosteustasapainonsa. Myös epäpuhdas iho tarvitsee kosteutusta, jotta ihon tuottama tali ei jumiudu ihon pintakerroksen alle muodostamaan epäpuhtauksia. Monipuolisilla polysakkarideilla on useita muitakin ihon hyvinvointia edistäviä ominaisuuksia. Niiden antioksidanttiset ja ärtyneen ihon tulehdusta lievittävät kyvyt tekevät hyvää esimerkiksi ikääntyvälle tai ympäristön saasteiden tai muiden ärsykkeiden rasittamalle iholle. Ikääntyvä iho hyötyy myös polysakkaridien kyvystä hidastaa ihon kimmoisuudesta ja joustavuudesta vastaavan kollageenin hajoamista. Polysakkaridien lisäksi tremella sisältää runsaasti proteiineja, vitamiineja ja erilaisia aminohappoja.

Valkohenkisenä on hyödynnetty kiinalaisessa lääketieteessä jo satojen vuosien ajan, ja nykyaikana sillä on todistettu olevan useita ihon terveyttä edistäviä vaikutuksia. Runsaan antioksidanttipitoisuutensa ansiosta tremella suojaa ihoa ehkäisemällä esimerkiksi vapaiden happiradikaalien aiheuttamaa hapettumista, joka nopeuttaa ihon vanhenemisprosessia. Lisäksi se suojaa ihoa auringon haitallisten UV-säteiden aiheuttamilta vaurioilta. Nuorekasta hehkua antavien ja ikääntymistä vastaan taistelevien kykyjensä ansiosta tremella onkin erinomainen ainesosa erityisesti anti-age-vaikutteisissa tuotteissa. Vaurioiden ennaltaehkäisyyn lisäksi tremellasta on apua jo vaurioituneelle iholle, sillä se helpottaa ärtyneen tai tulehtuneen ihon oireilua, kuten punoitusta, kutinaa ja kirvelyä.

Mille ihotyypeille tremella sopii?

Ihon hapettumista ehkäisevän vaikutuksensa ansiosta tremella on loistava ainesosa ikääntymisen merkkien ehkäisemiseen. Etenkin kuiva, pintakuiva tai kosteusköyhä iho hyötyy tremellasta, sillä se kosteuttaa ihoa ja tukee ihon luontaisen kosteustasapainon säilymistä.

Minkälaisista kosmetiikkatuotteista tremellaa löytyy?

Tremellaa käytetään erityisesti ihoa kosteuttavissa seerumeissa, voiteissa ja kasvonaamioissa. Anti-age-ominaisuuksiensa vuoksi se on myös suosittu ainesosa ikääntyvän ihon tuotteissa. Ainesosaluettelosta tremella-uutteen löytää sen INCI-nimellä Tremella Fuciformis Extract.